

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32—, polletno
din 16—, četrtletno din 9—, ino-
zemstvo din 64—
Poštno-čkovni račun številka 10.603

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESECNO PRILOGO „KMECKO DELO“

Uredništvo in upravišstvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
din 2000—, pol strani din 1000—,
četrt strani din 500—, 1/8 strani
din 250—, 1/16 strani din 125—
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

Domen ukinitve prepovedi izvoza orožja iz Amerike

Tri tedne je razpravljala senat ameriških Združenih držav o spremembi zakona o prepovedi izvoza orožja iz Amerike. Šele 27. X. zvečer je dosegel predsednik Roosevelt veliko zmago, ko je ameriški senat s 63 proti 30 glasom sprejel v končnem glasovanju zakonski predlog za spremembo sedanjega nevtralnostnega zakona v obliki, kakor ga je predlagala vlada, z nekaterimi senatnimi dodatki. Predlog še pride pred parlament, v katerem mu je že vnaprej zagotovljena znatna večina.

Z ukinitvijo prepovedi izvoza orožja je dopuščena prodaja ameriškega orožja in streliva vojskojučim se državam proti plačilu v gotovini.

Prepovedan je prevoz orožja in streliva z ameriškiimi ladjami in prodaja zasebnim trgovskim podjetjem.

Računati je, da bo začela Amerika v drugi polovici novembra dobavljati Angliji in Franciji že naročenih 6000 letal in 1000 podmorskih lovcev.

Sprememba ameriškega zakona temelji sicer na načrtu »plačaj in odpelji«, vendar bo služila samo zapadnima velesilama, ker le ti dve lahko plačata takoj vsako naročilo v zlatu in obvladata tudi vse poti do Amerike.

O kakih dobavah Amerike Nemčiji ne more biti niti govora, ker Nemci nimajo plačilnih sredstev za inozemstvo in povrh so še zaprti na morju od Anglije ter Francije.

Da bosta Velika Britanija in Francija edini naročniki ameriškega vojnega blaga, je razvidno iz naslednje uradne ugotovitve: Zlate rezerve francoske Narodne banke znašajo 92 milijard frankov, angleške pa nad 260 milijonov funtov. Razen tega razpolaga Anglija z zlatimi zalogami svojih dominijonov: Avstralije, Nove Zelandije, južne Afrike in Kanade. Predvsem pa treba še posebej poudariti, da proizvaja angleška južna Afrika na celem svetu največ zlata!

Nemci pripravljeni na velik napad

Po poročilih iz Pariza stoji zapadno bojišče pod vtisom dobro pripravljenega velikega nemškega napada, kateri se lahko vsak trenutek sproži. Francosko vojaško poveljstvo trdi, da so zbrali Nemci od Luksemburga do Rena 75 divizij, 18 divizij čaka vzdolž nemško-holandske meje, 12 je zasedlo nemško-švicarsko mejo med mestom Basel ter Bodenskim jezerom, 9 je pripravljenih ob nemško-švicarski meji med Bodenskim jezerom in italijansko mejo. Vojaški opazovalci menijo, da bi

nemško vrhovno poveljstvo moglo izbrati za napad ali Holandsko in Belgijo, ali Švico, ker je le malo verjetno, da bi skušalo izvršiti frontalni napad na francosko Maginotovo črto. Ni pa tudi izključeno, da bodo Nemci skušali napasti preko severa in juga, tako da bi prišli v primeru uspeha za hrbet Francozom in Angležem v Maginotovi črti.

Trenutno ovirata pričetek velike nemške ofenzive dež ter sneg.

Navijanje cen

V naših krajih se ponekod pojavlja neopravičeno dviganje cen tudi za predmete, ki so za prehrano prebivalstva potrebni. Radi tega je med ljudstvom dosti nezadovoljnosti, ki si išče duška tudi po časnikih. Kar velja za naše kraje, velja tudi in še v večji meri za druge pokrajine, zlasti na Hrvaškem. Kakor poroča »Hrvatski Dnevnik«, so v nekaterih delih severne Dalmacije mnogi vaški trgovci začeli »radi vojnega stanja« neusmiljeno dvi-

gati cene živilnim potrebščinam. Nekaterih monopolskih predmetov (soli, tobaka, šibic, sladkorja, kave, petroleja) sploh »nimajo«. Če se te stvari dobijo, je treba plačati 20 din za 1 kg sladkorja, 10 din za 1 l petroleja. »Hrvatski Dnevnik« pripominja: »Takšne navijalce cen bi bilo treba kaznovati ne samo z globo in zaporom, kakor je predvideno, marveč z odvzetjem pravice trgovanja.«

Obmejni dinarski dan!

Na naši severni narodni meji je veliko ubogih šolskih otrok, ki niti v šolo ne morejo, ker nimajo zadostne obleke in obu-
tve.

Slovenska Straža v Mariboru je sklenila pripraviti jim božičnico in prireja v ta namen v nedeljo, dne 19. novembra, po vsej Sloveniji dinarsko zbirko za ubogo obmejno deco.

Vsak Slovenec in vsaka Slovenka daruj 1 dinar za narodno mejo!

Kar daruješ za narodno mejo, daruješ za varnost svojega naroda!

Naše organizacije, ki so naprošene, da ta dan prodajajo posebne značke z napisom: Trdna meja — varna domovina, bodo storile svojo dolžnost.

Bog in narod!

Slovenska Straža.

Zdramite se, bratje in sestre! K zavesti!

Hodil po zemlji sem naši. In poslušal sem ljudi. Govorijo, pa veliko govori. Pa vsak vse ve in vsak vse najbolje ve. Prava ploha govoric o zunaj in o domu. Ljudje poslušajo, zijajo, bolj ko je novica neumna, bolj ji verujejo.

Od kod so te novice? Privrele so iz nepoučenih glav, ali pa jih je sejal hudoben človek, ker se veseli dolgih obrazov preplašenih ljudi, ki poslušajo njegovo izmišljeno modrovanje. Ali pa jih je trosil v svoji zlobi človek, ki si želi prevratov, ker upa na dobiček, kakor tat, ki je enemu kmetu zažgal, da je pri drugem lahko kradel, ko so šli ljudje gasit.

Ne bomo tu odgovarjali na vse te čenče. Žal nam je samo, da teh zločincev, ki trapijo narod z raznimi govoricami, oblast težko dobi, ker ljudje vsakokrat rečejo »neki« je bil, neki, ki ga nihče ne pozna, pa mu vsak veruje.

Pač pa povemo tu vsem nepoučenim: Ne nasedajte govoricam! Pač pa moramo povedati vsem, ki jim je naložena skrb za narod: Z vso odločnostjo in doslednostjo iztrebite govorice in iztreznite one, ki jim nasedajo! Obenem pa vas spomnimo na našega velikega voditelja, ki ljubi, misli in dela za naš narod, da se mu lahko zaupa kakor otrok očetu!

Ko je naš narod bil pred enim stoletjem v nezavesti, tedaj ga je zdramil Anton Martin Slomšek in mu je zaklical: »Prijetelji, zavedajmo se, da smo Slovenci!« In ta klic k zavesti je zdramil naš narod in ga očeval v bojih ponemčevanja, ga vodil k svobodi leta 1918. in v lastno državo, ga krepil tudi tedaj, ko smo bili v preizkušnji zaradi lastnih slovenskih bratov, ki so nam skušali preprečiti, da bi se ime »slovenski narod« sploh še smelo izgovarjati. Ta zavest pa nas mora in mora združiti tudi za bodočnost!

Kdor v teh dneh misli le na sebe in svoje koristi in mu naroda ni mar — kdor v teh dneh tipa za tujim vodstvom, bodisi od severa ali juga, od vzhoda ali zahoda — kdor samo podvomi o moči in sili našega naroda — kdor pusti v nemar, da nepoučeni ali zlobni širijo med narod govorice, ki morejo našo narodno skupnost razhlajati — kdor ni pripravljen žrtvovati vse, da se ohrani skupen naš dom, ta te zavesti nima.

Zdramite se, bratje in sestre! Res, da je pri severnih sosedih vojni požar, toda mi zato ne smemo zgubiti glave.

Dvajset let smo se lahko igrali svojo državo, sedaj je dovolj te detinske dobe, sedaj je čas, da svojo lastno narodno državo z vso močatostjo čuvamo in ohranimo našemu narodu.

Vojna

Zapadno bojišče

Predsednik Francije obiskal fronto

Predsednik francoske republike Lebrun je obiskal 24. X. francoske čete v Alzaciji. Na fronti se je razgovarjal z višjimi in nižjimi poveljniki posameznih oddelkov ter se je posebno zanimal za topništvo, tanke in bombnike. Predsednik je ugotovil z zadovoljstvom dobro zdravstveno stanje vojaštva in veliko zaupanje, katerega imajo podrejeni v vrhovno poveljstvo. Lebrun je še posetil nato Strassbourg, kjer so ga sprejeli mestni župan, vojaški poveljniki in civilno prebivalstvo.

Vojno poročilo od 24. X.

Vojno poročilo od 24. X. naglašja, da so se vršili na zapadnem bojišču na več mestih težji boji. Posebno ostri so bili spopadi južnovzhodno od gozda Warndt. Tam so napadli Nemci, Francozi pa so v protinapadu znova zavzeli zgubljene postojanke.

Francoske čete so napravile ta dan uspešen izpad v odseku vzhodno od Mo-

zele ter so zaplenile nemško strojno puško in ujele več Nemcev. Strojnica je izdelana na poseben način. Njen sestav proučujejo strokovnjaki, da bi odkrili njene tajnosti, o katerih je celo kancler Hitler parkrat namignil, da poseda nemška armada novo ter posebno orožje.

Nemški napadi 24. X. so dokazali, da Francozi niso povsem izpraznili nemškega ozemlja med glavnima obrambnima črtama. Francozi so se zakopali na več mestih, katera smatrajo za važne postojanke. Nemci so bili zelo presenečeni, ker so menili, da je ozemlje »brez gospodarja« čisto prazno, a naenkrat je bila zajeta njihova patrolja s »čudežno« strojnico.

V oddelkih ob reki Ren vlada zatišje, ki ga od časa do časa prekinejo glasovi nemških propagandnih zvočnikov. Nemci trobijo Francozom: »Mi se z vami nočemo vojskovati!« Francozi jemljejo to propagando za šalo, katere pa ne bodo dolgo poslušali. V kratkem se bodo Nemci prepričali, da je Francija odločno na strani Anglije.

Svoj govor je Ribbentrop zaključil z besedami, da je poljski primer pokazal, da ni dobro Nemčije izzivati. Angliji se bodo še oči odprle in bo videla in spoznala, da ni prav storila, ko je nemške mirovne ponudbe odklonila. Nemški narod je sedaj strnjen v eno samo enoto. V polni zavesti, da je pravica na njegovi strani, bo sedaj ta nemški narod sprejel vojno ter jo bo z vso silo svoje udarnosti izvedel do konca. On ve, da bo ta odločilna borba zanj zmaga. Za to mu jamči ime tistega, ki je nemškemu narodu največ na svetu, ime voditelja Adolfa Hitlerja.

★

Angleški odgovor nemškemu zunanjemu ministru

Nemškemu zunanjemu ministru Ribbentropu je odgovoril angleški ministrski predsednik Chamberlain v parlamentu 25. X.

G. predsednik je poudaril, da je bila glavna vsebina Ribbentropovega govora ta, da dokaže, da je sedanjo vojno pripravljala Anglija. Resnica pa je ta, da ni nobene vlade na svetu, ki bi se bila bolj trudila, da prepreči vojno in ohrani mir, kakor angleška vlada.

Chamberlain je zaključil svoj odgovor z besedami: »Ribbentrop je oznanil voljo nemške vlade, da se bo vrgla v borbo z vso silo. Ako je to zares sklep Nemčije, potem imamo mi samo en odgovor: mi smo pripravljeni sprejeti to borbo. Ni bila Anglija tista, ki je Nemčijo izzvala. Nemška vlada je bila tista, ki je z neprestanim nasilnim napadanjem, kljub temu, da smo jo ponovno svarili, prisilila angleški narod, da se je odločil vzeti orožje v roke. Nemška vlada je ona, ki zaradi svojega brezobzirnega kršenja danih obljub in pravic ter svobode drugih narodov nosi odgovornost za to vojno in vse njene posledice.«

★

Nemčija si hoče zagotoviti prvi položaj med velesilami

Kakor smo že povdarjali v zadnji številki, so se vršila pred nedavnim pri nemškem kanclerju Hitlerju v Berlinu važna posvetovanja, katerih so se udeleževale vse odločujoče vojaške, politične in gospodarske osebnosti iz rajha. Med drugimi so bili poklicani na konferenco k Hitlerju vsi okrožni vodje nacionalno-socialistične stranke. Tej svoji najzvestejši gardi je kancler zabičaval, naj slepo zapupajo njemu in božji previdnosti. Hitler jih je obširno obvestil o svojih razgovorih z vrhovnimi vojaškimi voditelji in jim dejal, da bo ta teden odločilnega pomena. Govorec o bliskoviti vojni na Poljskem, je trdil, da se bo Nemčiji v kratkem posrečila zmaga nad Anglijo. V tej zvezi je opozoril na pospešene podmorniške in letalske napade. Ob koncu je naglasil, da ni nobena žrtev prevelika, da si zagotovi Nemčija prvi položaj med velesilami na svetu.

★

Dogodki na morju

Nemški podmornici potopljene

V prvi polovici minulega tedna so potopili angleški letalci dve nemški podmornici, in sicer eno v Severnem morju in eno v Atlantiku. Eksplozije iz zraka vrženih bomb so povzročile, da sta bili obe podmornici tolikanj poškodovani, da sta se potopili in se nista več prikazali na površju. Dokaz za potopitev je dejstvo, da so se pokazali na mestu pogreznjenja oljnati madeži ter zračni mehurčki, kar se zgodi, ako zadene podmornico usoda uničenja.

Nemci zajeli ameriški parnik in ga odpeljali v sovjetsko pristanišče

Nemška vojna ladja je zajela ameriški parnik »City of Flint« in ga odpeljala v sovjetsko pristanišče Murmansk, kar je vzbudilo po vseh Združenih državah veliko ogorčenje. Ladja ni namreč vozila po ameriškem zatrzjevanju nobenega tihotapskega blaga, po drugi strani pa bi sovjetska Rusija ne smela dovoliti, da bi nemške vojne ladje vlačile svoj plen v sovjetska pristanišča.

V zvezi s tem dogodkom je ameriški zunanji minister Hull izjavil, da bodo Združene države znale uveljaviti vse svoje pravice in pravice svojih državljanov po določenih mednarodnega prava. Vlada je naročila svojemu poslaniku v Moskvi, naj od sovjetskih oblasti takoj dobi natančne podatke o tem dogodku, o usodi blaga in posadke s parnika.

Ameriški listi zaradi tega dogodka hudo napadajo Nemčijo in Rusijo in pravijo, da bo to dejanje pospešilo spremembo nevtralnostnega zakona samo na škodo Nemčije. Rusi so se proti koncu minulega tedna ustrašili ameriških protestov in so omenjeni parnik izpustili.

Bilanca potopitev v minulem tednu

Pretekli teden so nemške podmornice in vojne ladje potopile 22.000 ton angleškega brodovja; Angleži pa so potopili ter zajeli za 33.000 ton nemških ladij. Od Angležev zajete ladje z blagom vred predstavljajo 28.000 ton. Iz tega je razvidno, da so izgube Nemcev, če potopljenih nemških podmornic ne štejemo, dosti večje od angleških.

Kaj pravijo odgovorni činitelji?

Iz govora nemškega zunanjega ministra

Nemški zunanji minister Ribbentrop je govoril 24. X. v Gdansk in je bil njegov govor po radiu razglašen po svetu. Ribbentrop je opisal na dolgo razvoj spora med Nemčijo ter Poljsko, katerega je podžigala Angleška tako dolgo, da je prišlo do vojne.

Nemški zunanji minister je segel v svojem govoru nazaj v one čase, ko je bil on nemški poslanik v Gdansk in tedaj

Hitler posebno trdil, da bi bilo prišlo do sporazuma med Nemčijo, Anglijo ter Francijo. Ker Angliji ni bilo za nemško prijateljstvo, si je morala Nemčija poiskati na drugih potih nova prijatelja, in to sta bili Italija ter Japonska.

Nato je sledil preobrat v nemški zunanji politiki napram Rusiji. Nemčija in Rusija sta se odločili, da bosta prijateljsko živeli in to prijateljstvo za bodočnost še poglobili.

Že dvigajo glave!

Napoved občinskih, samoupravnih in parlamentarnih volitev, ki se bodo najbrž v tem redu vršile v bližnji bodočnosti, je vplivala oživljajoče na nekatere politične elemente. Zopet so začeli dvigati svoje glave, ki jih je pri zadnjih volitvah naše ljudstvo z močno roko potisnilo k tlu. Nekateri to delajo s plašljivo neodločnostjo, kakor da bi se hoteli nekoliko bolj razgledati v okolici. Drugi so že začeli preiskovati teren. Tretji iščejo sodelavcev in zaveznikov. Začele so se plesti niti od oseb do oseb, da bi se ostvarila nekaka ljudska fronta, segajoča od buržujev (meščanskih liberalcev) do komunistov. Ta tabor — ali se bo imenoval 3. tabor ali z drugim imenom, ni bistveno — bi naj bil zatočišče za ljudi najrazličnejših nazorov in stremeljenj.

V ta tabor bi se zatekli svobodomiselni inteligenti, ki niso zadovoljni s politiko JNSarskega vodstva; bolj liberalno navdahnjene podeželske osebe, ki odklanjajo Pucelj-Mravljeto »kmetijsko« politiko; ljudje, ki se odevajo s slovenskim kmetiskim plaščem in so se pri parlamen-

tarnih volitvah v decembru 1938 naselili na dr. Mačkovi kandidatni listi, ki je več ne bo; socialistični voditelji, ki so jim delavci obrnili hrbet; salonski komunisti, ki poslušajo povelja kominterne (komunistične internacionale v Moskvi) ter bi radi v kalnem ribarili.

To je prav pisana družba, ki se je začela zbirati. Ne družijo jih skupen program, niso povezani med seboj z istimi življenjsko-nazornimi in setovno-nazornimi ideali. Kar jih družijo v protivnost zoper stranko slovenskega ljudstva, ki ji je na čelu narodni voditelj dr. Korošec, je zasebno-sebični in strankarsko-sebični pohlep. Zgodovinsko dejstvo pa je: vse, kar je slovensko ljudstvo doseglo na socialnem, gospodarskem in političnem polju, vse to je uresničenje programa naše stranke, sad našega dela, uspeh naše borbe. Vsega tega se naj naše ljudstvo zaveda ob tako važni časovni prelomnici, kakor je prehod v samolastno in samoupravno banovino Slovenijo. In naše ljudstvo se tega v polni meri zaveda.

Iz raznih držav

Smernice nove bolgarske vlade. Zadnjič smo sporočili, da je odstopila dr. KJoseivanova vlada, katero je nasledila nova pod istim predsednikom in le z neznatnimi spremembami manj pomembnih ministrskih mest. Preosnovana dr. KJoseivanova vlada je izjavila na svoji prvi seji, da bo nadaljevala mirovno politiko po dosedanjih smernicah. Prežeta iskrene miroljubnosti si bo prizadevala obvarovati in poglobiti prijateljske odnose z vsemi sosednimi državami. Trdno odločena ohraniti nevtralnost, ki ustreza razpoloženju bolgarskega naroda, bo vlada kakor doslej, vzdrževala dobre in prijateljske zveze tudi z velesilami.

Bolgarska narodna skupščina razpuščena. Na predlog preosnovane bolgarske vlade je kralj Boris III. podpisal ukaz o razpustu sobranja ali skupščine. Z istim ukazom so razpisane nove volitve, katere bodo decembra. Razpust ni povzročil nobenih iznenadenj, ker radi nesoglasja skupščina že ni bila dalje časa sklicana.

Amerika ostane nevtralna kljub ukinitvi zakona o prepovedi izvoza orožja

Po večtedenski razpravi v senatu je dosegel predsednik Združenih ameriških držav Roosevelt ukinjenje izvoza orožja iz Amerike. Glasovanje o spremembi tega zakona je bilo 27. X. zvečer in je bila ukinitvena prepoved s 67 proti 22 glasovom. Anglija in Francija bosta takoj prejeli že pripravljene ameriške bombnike in razni drugi vojni material.

Kljub beleženemu velikemu uspehu je izjavil predsednik Franklin Roosevelt v svojem govoru po radiu, da bo ostala Amerika tudi za naprej nevtralna in da ni nobena osebnost na odgovornem mestu v Washingtonu računala z možnostjo, da bi se Zedinjene države zamogle zaplesti v vojno in da bi ameriški vojaki morali oditi na evropsko bojišče.

Ker pa volilni red za nove volitve ostane isti, tudi novoizvoljena skupščina ne bo nudila mnogo spremenjene slike.

Prvi predsednik Slovaške. Slovaški parlament se je sestel 26. X. v Bratislavi k volitvi novega predsednika slovaške republike. Parlament je izvolil soglasno za slovaškega prezidenta dosedanega začasnega predsednika g. monsignora dr. Jožefa Tisa. Novi predsednik slovaške vlade je izdal koj po izvolitvi obširno pomilostitev in je odpustil kazni zlasti radi politike obsojenim. Drugi dan po izvolitvi predsednika je imel slovaški ministrski svet sejo, na kateri je sklenil odstop vlade. Novi predsednik je sprejel ostavko in je poveril začasno vodstvo vladnih poslov podpredsedniku vlade dr. Tuki.

Francoski parlament bo sklican na izredno zasedanje. Francoski parlament bo sklican na izredno zasedanje sredi novembra. Ob tej priložnosti bo predložil finančni minister proračunskemu odboru poslanske zbornice državni proračun za leto 1940.

Nemški Judje v novi hudi stiski. Lani v novembru so nemški Judje dobili nalog, da plačajo eno milijardo mark davka zaradi umora poslaniškega svetnika Ratha v Parizu (ustrelil ga je mlajši žid) in sicer v obliki 20 odstotnega obdavčenja premoženja vsakega Juda. Nemška oblastva so izdala uredbo o tem, da se bo ta odstotek povečal ali znižal, če bi znesek 1 milijarde mark ne dosegli ali pa prekoračili. Po dosedanjih vplačilih se vidi, da 1 milijarda še ni dosežena. V zvezi s tem je finančno ministrstvo izdalo uredbo, da treba dosedanj 20 odstotni davek povišati na 25 odst. celotnega judovskega premoženja. Prihodnji obrok, ki zapade 15. novembra t. l., bodo morali nemški judje plačati po novi uredbi, to je v višini 25 %.

Nove vesti o ruskem zlatu. V zadnji številki smo poročali, da je poslala Rusija Nemčiji 17 in pol tone zlata in je to vest

KOLEDAR

„Slovenskega gospodarja“

za leto 1940 je že izšel!

Koledar ima žepno obliko, je vezan v celo platno, ima svinčnik in žep za denar, torej služi lahko tudi kot denarnica, in ima poleg 272 strani raznih potrebnih člankov, tabel in knjigovodstva še precej praznega papirja za beležke. — Koledar stane 10 din, po pošti pošiljamo samo na prednakazilo 11 din.

TISKARNA SV. CIRILA

Maribor — Ptuj

angleškega časopisja potrdil v angleškem parlamentu pomočnik angleškega zunanjega ministrstva Buttler. Sedaj pa so se pojavile o tem ruskem zlatu, katerega je za 2 vagona, čisto druge vesti. To rusko zlato ni bilo poslano Nemcem, pač pa založeno v holandski banki, in sicer ne na račun nemškega rajha, pač pa na račun ruske vlade, ki se ga bo poslužila, kakor piše omenjeni list, za nakup blaga v Zedinjenih državah, za kar ne obstojajo nikake težave, ker je Rusija v sedanji vojni nevtralna.

Rusija bo založila Nemčijo z živino. Po poročilih iz Moskve je bila podpisana pogodba o dobavi živine, ki jo bo pošiljala Rusija Nemčiji v iznosu 1 milijon ton. To je ena največjih dobav, ki sta jih kdaj sklenili dve državi. Obenem z živino bo dobavljala Rusija tudi zrnato živinsko krmo. Dobave bodo v Nemčiji najkasneje v dveh mesecih.

Nova uprava za od Nemcev zasedeno Poljsko. Za guvernerja zasedenih poljskih pokrajin je kancler Hitler imenoval voditelja sudetskih Nemcev dr. Franka, ki je znan kot hud nasprotnik Slovanov. Za njegovega namestnika pa Seiss-Inyuarta, ki si je pridobil zasluge s pripravami za zasedbo Avstrije po Nemčiji. Zakoni, kateri so doslej veljali, bodo veljavni tudi nadalje, v kolikor niso v nasprotju s pre-

vzemom oblasti s strani Nemčije. Nekatera nemška ministrstva so že pooblašena, da izdajajo za zasedene okraje uredbe z zakonsko močjo. Vse stroške uprave bo nosilo zasedeno ozemlje. Nova uprava stopi v veljavo, ko bo razrešil Hitler glavno poveljništvo nemških čet upravnega vodstva.

Poljsko državno zlato v Parizu. Zlati zaklad in kritje poljske državne banke so Poljaki pravočasno rešili. Dne 24. X. je dospelo v Pariz 70 ton poljskega zlata. Ta zaklad je prešel pot 10.000 km in so ga prevažali z letali, po železnici in z ladjami.

Še o preselitvi baltičkih Nemcev. Do sredi minulega tedna je zapustilo baltičke države okrog 100.000 Nemcev, kateri so se vrnili v Nemčijo. Veliko nemških izseljencev pa je zbežalo iz Baltika na Finsko in v skandinavske države, ker ne marajo v Nemčijo in v baltičkih državah, katere spadajo sedaj pod rusko pokroviteljstvo, pa se bojijo nasilja boljševikov. Premično in nepremično premoženje v Nemčijo se vrnivših Nemcev cenijo v treh baltičkih državah na 25 milijard dinarjev. S seboj je vzel vsak samo 700 din, najpogostejšo obleko ter živeža za nekaj dni. Nobena od baltičkih držav še ni objavila, kako misli razpolagati s premoženjem, ki so ga zapustili za seboj baltički Nemci in ga še bodo, preden bodo vsi preseljeni.

Klajpeda bo romala zopet v litvanske roke. Preden so Nemci zaostriili spor s Poljsko, so se pobotali z Litvo radi Klajpede ali Memela ob morju na sveru. Klajpeda je imela od bivšega Viljemovega rajha Litva kot obmorsko pristanišče kakor Poljska Gdinko. Pred priključitvijo Gdanske k Nemčiji, se je pobotal Hitler z Litvo, katera je prepustila Nemcem prostovoljno Klajpedo, ker sicer bi jo bila doletela usoda nasilne zasedbe. Sedaj pa so Nemci na pritisk Rusije sklenili sporazum, po katerem bo Nemčija prepustila Klajpedo Litvi za dobo 55 let. Nemci so že tudi porušili vse utrdbe, ki so jih začeli graditi takoj po zasedbi Klajpede.

Kitajski maršal Čangkajšek pripravlja zopet ofenzivo. Predsednik Kitajske in vrhovni poveljnik kitajskih čet, maršal Čangkajšek, pripravlja s pomočjo Rusije veliko ofenzivo proti Japoncem na Kitajskem. Dan na dan prihaja veliko ruskega vojnega materiala iz Sibirije preko kitajskega Turkeстана v pokrajino Sečuan v gornjem delu reke Jancikiang. Dolge kolone tovornih avtomobilov prihajajo v mesto Čengton, severozahodno od kitajske prestolnice Čungking. Na povratu nalagajo Rusi za pripeljano orožje in strelivo kitajsko srebro, svilo, olje in kožuho. Računajo, da je za prevoz med Sečuanom in zahodno Sibirijo v prometu nad 1000 velikih ruskih tovornih avtomobilov. Osebe sovjetskega poslaništva pri Čangkajšekovi vladi v Čungkingu je pomnoženo s civilnimi in vojaškimi strokovnjaki Rusije. Sodijo, da šteje zdaj 300 oseb. General Volkov, šef ruskega vojaškega odposlanstva, ima vsak dan dolga posvetovanja s Čangkajšekom. Število ruskih častnikov in vojaških strokovnjakov v Čungkingu je preseglo 1000.

Širite „Slov. gospodarja“

Skupna kandidatna lista za senatne volitve

Za senatne volitve 12. nov. je bila vložena ena skupna kandidatna lista. Izvzeta je samo zetska banovina, ki ima dve listi, od katerih je nosilec ene Vojko Kurtovič, bivši poslanec iz Prijepolja.

Slika razdelitve mandatov po banovinah je naslednja: v Sloveniji so vsi 4 kandidati JRZ, na Hrvaškem, ki voli 13 senatorjev, ima na listi HSS 10 kandidatov, SDS 2, JRZ 1. V Belgradu kandidira kot kandidat JRZ vseuč. profesor dr. Jovan Radonjič. V moravski banovini, ki voli 5 senatorjev, ima JRZ 4 kandidate, 1 pa je zemljoradnik. V donavski banovini, ki voli 8 senatorjev, ima JRZ 6 kandidatov, 1 je pristaš Bože Maksimoviča, 1 SDS. V

vardarski banovini, ki voli 5 senatorjev, dobi JRZ 2 senatorja, po 1 dobita politični skupini dr. Markoviča in Bože Maksimoviča, 1 pa zemljoradniki. V drinski banovini, ki voli 5 senatorjev, dobi JRZ 3 senatorje, po 1 pa skupina dr. Markoviča in HSS. V vrbaski banovini dobi JRZ 2 mandata, 1 zemljoradniki. V zetski banovini, kjer sta dve listi, kakor omenjeno, dobi na skupni vladni listi JRZ 2 kandidata, zemljoradniki pa 1.

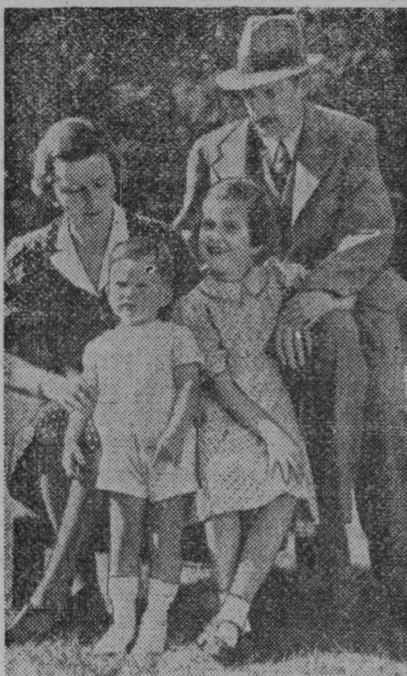
Vsega skupaj ima JRZ na skupni listi skupaj s pristaši dr. Markoviča in Maksimoviča 29 mandatov, HSS 11, SDS 3, zemljoradniki pa 4.

Po krščanskem svetlu

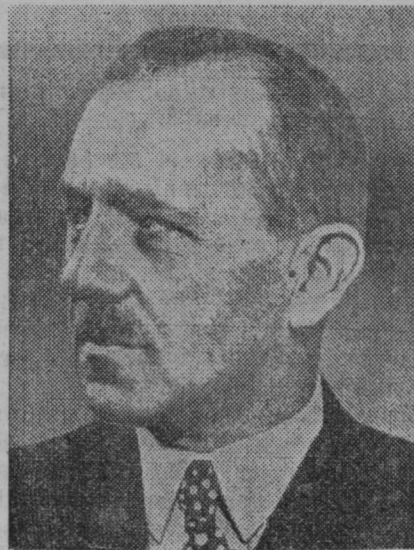
Podpora misijonom. Mnogoteri ljudje, ki se smatrajo za kristjane, in to celo za dobre kristjane, pa so pod vplivom lažnovedomislinskih časnikov, nimajo nobenega smisla za pomen misijonov. Ne samo, da ničesar za nje ne žrtvujejo, celo ostre zavrnilne besede zoper nje govorijo. Ti ljudje nimajo pojma o nalogi, ki pripada vsakemu pravega kristjanu, da po svojih močeh pospešuje razširjanje božjega kraljestva. Niso tudi poučeni o tem (saj čitajo samo nekrščanske časnike), koliko dobrega store misijoni za uboge, za bolnike, za sirote in za vzgojo mladine. Statistika izkazuje v tem oziru te-le številke: Katoliška Cerkev v misijonskih pokrajinah vzdržuje 40.000 šol za 2 in pol milijona učencev, 3000 lekarn, 800 bolnišnic s 40.000 postelji, 2000 sirotišnic za 125.000 otrok, nad 400 hiralnic, 150 hiš za zapuščene itd. Vsega, kar misijonarji in misijonarki dobrega store za trpeče človeštvo, sploh ni mogoče spraviti v številke. Tudi Slovenci smo v misijonstvu častno zastopani. Statistika slovenskih misijonarjev in misijonark, sestavljena po stanju v septembru 1939, izkazuje naslednje številke: duhovnikov deluje v misijonih 14, bogoslovcev 5, bratov 19, redovnic 55, skupaj 93. V to število so všteti samo

tisti, ki delujejo med neverniki z namenom, da bodisi z direktnim (spreobračanje po poučevanju, krščenje), bodisi z indirektnim misijonskim delom (dela krščanskega usmiljenja) sodelujejo pri njih spreobrnjenju h katoliški veri. Niso pa všteti n. pr. slovenski salezijanci v Južni Ameriki, ki delujejo le med naseljenci, ne pa med poganskimi Indijanci; tudi ne slovenske sestre usmiljenke v Turčiji. Tudi ne slovenski duhovniki in redovniki v Palestini itd. Podpirajmo naše rojake in rojakinje na misijonski fronti Kristusovi, podpirajmo jih z molitvami in gmotnimi prispevki!

Sovjetizacija vzhodne Poljske. Kakor poročajo nizozemski in angleški listi, so boljševiške oblasti takoj začele s preustrojem pokrajin, ki jih je zasedla rdeča armada, v boljševiškem smislu. Vzporedno s tem preosnavljanjem gre delo boljševiških propagandistov, ki z besedo, listi, letaki in filmi širijo idejo boljševizma in brezboštva. Največ trpi duhovništvo v vseh krajih: poljskih, beloruskih in maloruskih. Veliko število duhovnikov je pobitih, mnogo pregnanih. Cerkve se zapirajo od dneva do dneva v rastočem številu ter se porabljaajo za sovjetske »kulturne« namene. Rusinski metropolit v Lvovu Andrej Szeptycki (vrhovni cerkveni poglavar Rusinov, ki so združeni z

Bolgarska kraljevska družina

Turški zunanji minister Saradzoglu je podpisal velevažno pogodbo vojaške zveze Turčije z Anglijo ter Francijo

Novice

Nesreče

Smrt dijakinje pod avtomobilom. 13 letna dijakinja Brigita Gajšek iz Stritarjeve ulice v Mariboru se je podala 27. X. zjutraj v šolo. Pred Kučerjevo gostilno v Studencih jo je pri prekoračenju ceste podrl tovorni avto mariborskega prevoznika. Gajškova je padla pred avtomobil in ji je kolo zdrobilo glavo ter je bila koj mrtva.

Podlegla prometni nesreči. Zadnjič smo poročali, kako so se odprla na tovornem avtomobilu v Mariboru pri kemični preiskovalnici v Vrbanovi ulici vrata kabine in je padla na cesto z otrokom v naročju gospa Pavla Štok, soproga trgovca iz Kamnice. Gospa si je prebila pri padcu lobanjo in je umrla na posledicah doma 26. X. Rajna zapušča moža z dvema otročema.

Pri delu padel v Dravo in utonil. Leseni most čez Dravo v Dupleku pod Mariborom popravljajo. Pri teh delih je bil zaposlen tudi Jožef Zelenko, 25 letni zidar-ski delovodja iz Podvincev pri Ptuj. Zelenko je sedel na tramu, katerega so spuščali po škripcu proti Dravi. Naenkrat so pa vrvi popustile in tram z Zelenkom vred je padel v reko, katera ga je odnesla. Smrtno ponesrečeni zapušča ženo z majhnimi otroci.

Hudo opečen od vrelega apna. Voznik Mihael Arzenšek je peljal kripo živega apna iz Maribora proti Zg. Hočam. Med potjo ga je dobil naliv in omočeno živo apno je razgnalo kripo. Vrela apnena brozga se je razletela na vse strani in je tudi Arzenška precej opekla po nogah ter hrbtu. Hudo poškodovani se zdravi v mariborski bolnišnici.

Zastrupljenje z gobami. V Radizelu pri Slivnici v daljni mariborski okolici sta nabrali v gozdu strupenih gob 68 letna bivša posestnica Marija Trenta in njena 42 letna hči Katarina Zrinšek. Ko sta pojedli pripravljene gobe, se je pojavilo zastrupljenje in so jima rešili življenje še le v mariborski bolnišnici.

Rimom), ki je star blizu 80 let in bolan, je odpeljan Bog ve kam. Potniki, ki so bili v teh krajih, poročajo, da so našli mnogo ukrajinskih duhovnikov obešenih na drevesih. Zla usoda je tudi zadela politične voditelje nacionalnega ukrajinskega (rusinskega) gibanja, mnogo jih je v zaporih, ki jih najbrž ne bodo več zapustili. Ljudstvo pa je zelo osiromašilo, zlasti v poljskih krajih, ki so prav mnogo trpeli radi vojne.

Vera — naša trdnjava. O priliki instalacije novega škofa v Kassi je ogrski ministrski predsednik grof Teleki imel pozdravni nagovor, v katerem je med drugim rekel: »Pozdravljam vas v težkih zgodovinskih časih, ker duša mislečega človeka v borbi stvari in idej zopet najde pot k večni resnici, k večnim idejam in zato tudi k Cerkvi. Vera nam je danes najmočnejša trdnjava. Če se človek malo poglobi v sebe, čuti, kako majhen je, in spozna, da je vse na svetu minljivo ter da je vera edina moč, ki nam v sedanjem težkem razdobju more pomagati. Zato

Požari

Požigalčeva roka na delu

Naš list je poročal, da je uničil ogenj pred nedavnim iz še danes nepojasnjenega vzroka v Lukanji vasi pri Slov. Bistrici gospodarsko poslopje posestniku Boštjanu Javornik.

V noči na 24. X. se je pojavil v isti vasi rdeči petelin na žagi posestnika Jožefa Korošec. V najkrajšem času je bila cela žaga v objemu plamenov. Preden je pribrzela pomoč, se je ogenj razmahnil na mlin ter gospodarsko poslopje in je bila cela naselbina v največji nevarnosti. Gasilcem iz Slov. Bistrice je uspelo, da so nesrečo zaježili in oteli Korošcu stanovanjsko hišo. Razen že omenjenih poslopij je zgorelo več vagonov rezanega ter stavbenega lesa. Škoda znaša 200.000 din, a je le delno krita z zavarovalnino.

V obeh požarnih slučajih v Lukanji vasi gre za peklensko delo požigalčeve roke, katero z vso vnmemo zasleduje orožništvo.

Italijanska kraljica Helena je hči rajnega črnogorskega vladarja Nikite

Pri ljudeh višje starosti, ki trpe na nerednem čiščenju, nudi pogosto naravna »Franz-Josefova« grenka voda, zaužita skozi osem dni dnevno po 3—4 kozarce, zaželjeno odprtje in s tem trajno polajšanje. Zahtevajte povsod »Franz-Josefovo« vodo.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485, 25. V. 35.

mora poleg njega, ki vodi v političnem življenju, stati zastavonoša in branitelj vere, ki ima nalogo, da upravlja duše v težavnih časih ter jih vodi preko minljivih reči. Zato pozdravljam škofa v Kassi kot branitelja vere.»

Tečaji duhovnih vaj za može in fante. V Domu duhovnih vaj v Ljubljani (pri cerkvi sv. Jožefa) bo to leto za fante samo en splošen tečaj, in sicer od 6. do 10. novembra. Za može bosta dva tečaja: od 13. do 17. novembra in od 11. do 15. decembra. Vsak tečaj se začne prvi dan ob 6 zvečer, konča pa zadnji dan zjutraj. Vsi drugi tečaji so že oddani za organizacije KA. S tem preklicujemo tečaje, ki so bili objavljeni v Glasniku Srca Jezusovega. — Ker so tečaji skrčeni in je prostor v Domu omejen, prosimo, naj se vsak, ki želi letos opraviti duhovne vaje, čimprej pripravi. Vsak udeleženec dobi v Domu svojo sobo. Za vso postrežbo, hrano, stanovanje in druge stroške plača za ves čas 100 din. — Priglasite se na naslov: Dom duh. vaj sv. Ignacija, Ljubljana, Zrinjskega tr 9.

General Georges, šef francoskega generalnega štaba

Razne novice

Cenj. dopisnikom in oglaševalcem! To številko »Slov. gospodarja« smo zaključili v ponedeljek, 30. X., popoldne radi praznika Vseh svetnikov v sredo. List je bil odpremljen s pošto že v torek, 31. X., ker na praznik pošta ne dela.

Nova telefonska napeljava. Na posredovanje poslanca Gajška je bila zadnja nedeljo v Libeličah na Koroškem slovesno otvorjena in blagoslovljena nova telefonska govornica. Blagoslovitev je opravil g. dravograjski prošt M. Munda. Nova telefonska napeljava je dolga 8 km.

Sanatorij v Mariboru, Tyrševa 19, prej Gospodarski, telefon 23-58, je najmoderneje urejen zlasti za operacije. Dnevna oskrba I. razreda 120 din, II. razreda 80 din. Vodja specialist za kirurgijo dr. Černič. 964

Obžalovanja vredni slučaji

Cela bala sukna ukradena. V Poševu trgovino na Aleksandrovi cesti v Mariboru sta prišla lepo oblečen moški ter ženska ob času, ko je bilo največ kupcev. Pomocnik je moral pred ta par nametati s polic razno sukneno blago, katerega sta pregledovala ter izbirala. Slednjič sta odšla, ne da bi kaj kupila. Ko je trgovec zopet pospravljaj nagradeno blago, je opazil, da mu je zginila cela bala sukna in

Častniki poljske legije v Parizu

je oškodovan za 1600 din. Tatinski par zasleduje policija.

Oplenjeno stanovanje pismonoše. V Marksovi ulici v Studencih pri Mariboru se je spravlil vlomilec nad stanovanje denarnega pismonoše Božičeva ob času, ko je bil gospodar odsoten. Neznanec je stikal za denarjem, ker pa tega ni bilo, je stanovanje oplnil in povzročil pismonoši do 3000 din škode.

Hudo poškodovan natakak. Iz Ptuja poročajo: Korošec Aleksander, 36 letni natakak iz Maribora, se je srečal v Moškanjih z nekim znancem, ki je pri vojakih baje kot predpostavljen prehudo z njim ravnal. Korošec je izrabil priliko in mu prisolil dve zausnici. Napadeni pa je izvlekel nož in Korošcu na mestu razparal trebuh. Korošec leži v ptujski bolnišnici in je njegovo stanje zelo resno.

Trgovko oškodoval za 11 tisoč din. V Stojncih pri Ptujju je posestnik Stanko Kostanjevec izmaknil trgovki Mariji Legvard za 10.000 din špecarije ter drugega blaga in za 1000 din čebule. Prijeti in sodišču izročeni tat je imel od trgovine ključ in je lahko počasi izmikal, ker je stanoval v isti hiši, v kateri je trgovina.

Izpred sodišča

Znatno zvišana kazen. Lani, 16. XI., je bila umorjena stara preužitkarica Neža Lubej z Janškega vrha pri Ptujjski gori. Zločin so povzročili prepri radi preužitka. Umorjena je izročila svoje posestvo nečakinji, ki se je poročila z Janezom Letonjo in si je stara izgovorila običajno preskrbo. Novemu gospodarju, ki je dobil zaštonj posest, je stara dobrotnica predolgo živela in je sklenil, da mora s pota nasilnim potom. Nagovoril je svojega hlapca Janeza Nerata, da je staro ženo proti obljubi nagrade 1000 din na večer na povratu z dela proti domu ubil z železnim teležnikom. Ko so našli starko umorjeno, je padel takoj sum na Letonjo, katerega

VELIKA
BLASNKOVA
PRATIKA
je izšla
1940

so tudi zaprli. Mož bi se pa bil izmazal, ker je imel pričo hlapca Nerata, ki bi bil na razpravi prisegel, da je bil gospodar ob času zločina zaposlen daleč v gozdu s spravljanjem drv. Nekaj dni pred razpravo pa je prišel nepričakovano preobrat. Državno tožilstvo v Mariboru je dobilo pismo brez podpisa, v katerem se

obvešča, da stare Neže Lubej ni ubil Letonja, temveč njegov hlapec Nerat. Ta je bil na podlagi tega aretiran ter je priznal, da ga je Letonja pregovoril, naj starko ubije, kar je tudi storil. Na podlagi tega priznanja se je vršila v Mariboru razprava, pri kateri je bil obsojen Letonja na 20 let, Nerat pa na 10 let. Ker se je pa državni tožilec pritožil radi prenizke kazni, je kasacijsko sodišče v Zagrebu isto zvišalo. Mariborsko okrožno sodišče je dobilo 24. X. sporočilo iz Zagreba, da se zviša Letonji kazni na dosmrtno ječo, Neratu pa na 15 let robije. S to razsodbo je končnoveljavno odmerjena zaslužena kazni za dvojni zločin, katerega so rodili prepri za preužitek!

Slovenska Krajina

Prekmurje. Na predlog vojnega ministra so kraljevi namestniki odobrili spominsko svetinjo za osvobodilne boje Prekmurja, štajerskega in Koroškega. Do spomenice s trakom osnovne rdeče barve bodo imeli pravico oni borci, ki so se v času od 29. oktobra 1918 pa do 5. maja 1920 borili za osvoboditev severnih krajev Jugoslavije. Oni pa, ki so v tem času sodelovali kot vzdrževalci reda in miru, imajo pravico do svetinj z osnovno modro barvo. Tozadevni seznam bo sestavilo vojno ministrstvo na podlagi točno potrjenih podatkov. Za svetinjo se ne bo plačevala nikak taks. Na licu svetinje je dvo-glavi beli orol s króno, ki brani naše severne kraje, ki so označeni v grbih. V sredini je grb županije Zala (Zalavármegye).

Murska Sobota. Pred dnevi so začeli z regulacijo Aleksandrove ceste tudi pred Trgovskim do-

Pri ženah, ki več let trpe na težki stolici, deluje vsakdanja uporaba naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zaužite zjutraj in zvečer po četrtinki kozarca, zelo uspešno. Tudi bolj občutljive pacientke rade jemljejo »Franz-Josefovo« vodo, ker se že v kratki dobi pokaže zelo prijeten učinek.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

mom, kjer je bila cesta v najslabšem stanju in popravila zelo potrebna. S tem bo glavna cesta naše metropole lepo urejena. — Ni še dolgo od tega, da smo na tem mestu poročali o medsebojnem obračunavanju dveh mlajših fantov, zaradi katerega je eden moral v bolnišnico. Komaj pa se je prej ranjeni M. vrnil iz bolnišnice, je že poiskal svojega napadalca na njegovem domu ter ga ugriznil v uho. Zadevo bo dokončno razčistilo sodišče. — V deževnih jesenskih dneh je božja deklica smrt pridno na delu. Komaj smo pokopali priljubljeno gospo Rituper, že je smrt pobrala tudi go. Benko Julijo, taščo priljubljene gostilničarja Šavla v Črnelavcih. Obe pokojnici sta dočakali lepo starost in ju je na poslednji zemeljski poti spremljala velika množica ljudi. Naj počivata v miru! — 12. oktobra t. l. je v Nemčiji umrl grof Ladislav Sapary, bivši veleposestnik v Prekmurju in lastnik soboškega gradu, v katerem se nahaja sedaj okrožno sodišče, davčna uprava, občinski urad itd. Starejši ljudje-vojaki se ga še dobro spominjajo kot vojaka, ker je vodil avstro-ogrske čete pri okupaciji Bosne in Hercegovine. Pravijo, da je v poslednji volji (oporoči) izrazil željo, da bi bil pokopan v M. Soboti v rodbinski grobnici kat.

V mrežah greha

41

»Kri-iz?« je vprašal zategnjeno. »Morda tudi molek za vašo milostljivo?!«

»Seligman,« je z jokavim glasom prosil Štern. »Razumite me! Križa ne bom kupil zase; nekemu jetniku v Ellingtonu sem ga obljubil.«

Nato je začel pripovedovati vso zgodbo. Na koncu je vprašal:

»Povejte, ali morem storiti drugače?«

Z Izakovega obraza je izginila posmehljivost. Šel je v skladišče in se je kmalu vrnil z lepim križem v roki. Položil ga je na pult pred Šterna.

»Koliko stane?«

»Štiri dolarje.«

»Dva dolarja bo dovolj zanj.«

»No, dajte tri!«

Štern je plačal, nakar je Izak križ zavil v papir in ga izročil kupcu. Medtem je vprašal:

»Vi torej jetnika obiskujete?«

»Veste, to se je tako zgodilo: moja tipkarica se je zelo zavzemala za nekega jetnika, ki je obsojen na dosmrtno ječo. Njej na ljubo sem ga šel obiskat. Fant se mi je zasmilil, posebno, ker je trdil, da je nedolžen.«

»Res?«

»Da. In najbolj grdo pri stvari je to, da so žensko, ki je bila glavni krivec, po dveh letih izpustili.«

»O! Ali morda govorite o tistem groznem umoru, ki sta ga izvršila dva zaljubljenca, da bi se rešila tretje osebe, ki jima je bila v napotje?«

»Da. In veste, gospod Seligman, pri vsej stvari je najstrašnejše to, da je fant bil obsojen na podlagi krive prisege.«

»To je gotovo!« je odvrnil Seligman. »In krivo-prisežnik ni bil nihče drugi ko Jakob Grenhut.«

»Seligman!« je vzkliknil Štern. »Vi to veste?«

»Vem! Grenhut usodnega dne ni mogel videti obtoženca v Pikertonu, ker tudi on sam ni bil tu.«

»Kje pa je bil?«

»V Springfieldu.«

»Ali gotovo veste?«

»Gotovo! Saj sva bila skupaj. On je kupil konja in se je šele ponoči vrnil domov. Naslednjega jutra je videl fanta in deklo skupaj, toda na odvetnikovo prigovarjanje je rekel, da ju je videl v petek.«

»Seligman, vi ste vse to vedeli in molčali?« je ogorčeno vprašal Štern.

»In zakaj bi naj govoril? Saj me stvar nič ne briga! Kaj bi bilo, če bi o vsakem povedal, kar vem o njem? Imel bi samo sovražnike.«

»Sramota! Velika sramota!« se je hudoval Štern.

»Vi ste vedeli, da je ubogi fant po nedolžnem obsojen in se niste oglasili! Moj Bog, koliko je moral pretrpeti v desetih letih! A njegovega trpljenja mora takoj biti konec! Kar danes pojdite k državnemu pravdniku in mu vse povejte!«

Izak se je stresel od groze.

Ogromne vsote za izstreljeno strelivo

Pri topniški pripravi kake ofenzive je pri današnjem stanju pogojev za zadevanje in natančno merjenje treba 500 do 800 streliv iz 155 milimetrskega topa, da uničimo eno nasprotno baterijo, 700 do 800 streliv iz 75 milimetrskega topa, da pretrgamo navadno oviro iz bodeče žice. Topniška priprava francoske ofenzive dne 16. aprila 1917 pri Verdunu je porabila 60.000 ton streliva, vrednega 450 milijonov zlatih frankov ali v našem današnjem denarju deset milijard dinarjev. Napad na Verdun 20. avgusta 1917 je zahteval 40.000 ton municije, vredne ca. 6 milijard dinarjev. Podobno drugi veliki napadi v svetovni vojni. Če vzamemo te številke za

cerkve, katere patron je bil in za njeno zidavo daroval lepe vsote denarja.

Turnišče. S tukajšnje osnovne šole je bila premeščena v G. Lakoš g. Jaušovar Julijana. Ker je imela otroke zelo rada, so jo tudi naši malčki vzljubili in njim je bilo hudo, ko se je od njih poslovila. Na novem službenem mestu ji želimo obilo uspehov. — Na njeno mesto je prišel g. Banfi štefan, prekmurski rojak iz Nemčavcev, ki je doslej služboval v Banatu. Gotovo se bo med prekmurskimi rojaki boljše počutil kot v od doma oddaljenem kraju, kar mu tudi mi iz dna srca želimo! — Letos se je na naši šoli poročila druga učna moč. Za g. upraviteljem se je za zakonsko življenje odločila g. Božena Jeras, ki si je za življenjskega druga izbrala g. Kušar Petra, zobotehnik na Ježici pri Ljubljani. V zakonskem stanu ji želimo obilo sreče. — Iz žandarmerijske šole v Ljubljani se je vrnil g. Albin Korošec.

Predanovci. Pretekli teden se je nenadoma pojavil požar v oslici slame posestnika Kolaša Jožefa, ki mu je prizadejal okrog 2500 din škoda, ki ni bila krita z zavarovalnino. Kako je požar nastal, se ni moglo natančno ugotoviti. Verjetno je veter zanesel iz dimnika iskro v slamo, ki se je zaradi tega vnela.

Martjanci. Letošnje Martinovo proščenje bomo pri nas obhajali 12. novembra. Udeležite se ga polnoštevilno, da se na čim dostojnejši način zahvalimo sv. Martinu za vse prejete dobrrote!

Tešanovci. Minuli teden, 15. oktobra t. l., se je pojavil požar v gospodarskem poslopju posestnika Kuhar Jožefa ter mu ga je popolnoma uničil. S poslopjem je zgorela večina gospodarskega orodja, zrnje, seno, slama itd. Po požaru prizadeta škoda znaša okrog 80.000 din, a zavarovalnina samo 40.000 din. Na kraj nesreče je prihitelo več gasilskih čet, ki so se na vso moč trudile, da bi ogenj pogasile, a njih trud je bil le delen. Posrečilo se jim je samo ogenj lokalizirati, ker bi se zaradi hudega vetra razširil tudi na sosednja poslopja.

Mala Polana. Te dni nas je v lepi starosti 79 let zapustil tesarski mojster in pos. šernek Franc, ki je bil od rane mladosti vnet širitelj katoliškega tiska. Med ljudstvom je bil zelo pri-

ljubljen, zato nas je vse — posebno nas sosede — njegova smrt bridko zadel; kajti v njem smo zgubili dobrega soseda, svetovalca in pobornika za katoliške ideje. Dragi France, naj Ti bo lahka slovenska zemlja, katero si tako iskreno ljubil. Spominjaj se nas vseh pri nebeškem Očetu, da bomo tudi mi lahko živeli tako zgledno, kot si živel Ti. Počivaj v miru! — Tvoj sosedi.

Berkovci. 17. oktobra t. l. se je na dvorišču posestnika in mlatilničarja Kotlaj Jožefa zgodila nesreča, zaradi katere je zgubil posestniški sin Kučan Ernest iz Ivanjševca roko. Imenovani je bil zaposlen pri mlatilnem stroju kot polagač. Ker je pri mlatitvi padel jermen z gonilnega kolesa, je fant hotel v svoji spretnosti istega dati nazaj na kolo, še preden bi se stroj ustavil. Toda ta smelost je bila zanj usodna, kajti jermen mu je pograbil desno roko ter mu jo je pri gonilnem kolesu nad komolcem popolnoma odtrgal. Prisotni so mu z domačimi zdravili ustavili krvavitev in ga nato spravili v soboško bolnišnico.

Pordašanci. Pred dnevi je bil na okrožnem sodišču v M. Soboti obsojen posestnik Nemet Janez na 10 dni strogega zapor, in to zaradi tega, ker je iz maščevanja lažno prijavil oblastem svojega brata in svakinjo, češ da sta mu med hrano zmešala strupa, kar pa ni odgovarjalo resnici. Tu drži izrek: »Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade.«

Naši rajni

Sv. Ana v Slov. gor. Ko dorumeneva in odpada v tužnem ozračju listje sedaj v jeseni, ko se poslavja zadnji utrip naravnega življenja, tako se je poslovil iz naše srede ugleden župljan, cerkveni ključar, vzgleden mož in družinski oče Janez Rokavec, kmet iz žic. Pokojnik je doživel visoko starost, vsaj mu je šlo k zatonu že 80. leto. V zglednem zakonskem stanu je živel 57 let in sta s svojo še živečo ženo vzgojila pet otrok v pravem krščanskem duhu. Pokojni Rokavec je bil tudi nad 20 let cerkveni ključar in dolgo vrsto let predsednik šolskega odbora. Po-

Na grobovih

boste prižigali
lučice (sveče)

ki jih kupite v
prodajalnah

Tiskarne sv. Cirila

v Mariboru:

Koroška c. 5

Aleksandr. c. 6

Kr. Petra trg 6

v Ptuj:

Slovenski trg 7

kojnikov pogreb dne 23. sept. je pokazal, kako je bil spoštovan in priljubljen po vsej župniji. Ob odprtem grobu se je poslovil od pokojnika domači g. župnik Konrad Seško, ki je izrekel ganljive besede. Tebi, zgleden krščanski oče, naj ti bo zemljica lahka in uživaj plačilo za svoja dobra dela pri Bogu. Naj mu sveti večna luč. Preostalem sorodnikom naše iskreno sožalje. — V soboto, 21. okt., smo pokopali na tukajšnjem pokopališču Zemljich Marijo, posestnico na ščavnici, v starosti 60 let. Vse življenje je prenašala Boga vdano, zlasti zadnjih 11 let, ko je bila radi živčne bolezni stalno v postelji. Pokojnica polnih 11 let niti ni mogla opravljati nobenega dela in se tudi ni mogla nasititi. Bila je pogostoma sprevidena na domu in je voljno prenašala vse težave. V svojem zakonu je vzgojila 3 otroke, dva sinova in eno hčer. Na njeni zadnji poti jo je spremljala velika množina faranov, kar je lep dokaz, da je uživala veliko spoštovanje in ljubezen ter sočustvovanje radi dolgotrajnega trpljenja. Naj ji sveti večna luč. Možu in otrokom ter preostalem sorodnikom naše iskreno sožalje.

Osmrtnice, žalne podobice, žalna pisma
v Tiskarni sv. Cirila — Maribor, Ptuj

podlago in za mero ter upoštevamo, da zahteva moderno izpopolnjeno topništvo štirikrat več streliva kakor ga je bilo treba v svetovni vojni, potem izračunamo, da bi dan velike topniške ofenzive na enem bojišču, n. pr. na zahodni fronti v sedanji vojni — brez izgub letalstva in drugega — samo po porabi streliva veljal 40 milijard dinarjev, ena ura pa 1.660.000.000 din, minuta 27.000.000 din, sekunda pa 450.000 din. Iz tega je razvidno, da je vojna zelo draga, reč — ne glede na človeške žrtve — in da more vzdržati samo tista država, ki je zelo dobro založena z denarjem, ker strelivo se ne da nikjer »rekvirirati«.

Inserirajte!

»Štern, ne zahtevajte tega od mene!«

»Pač! Če ne boste sami šli, mu bom jaz vse povedal. Čez eno uro bom telefonično govoril s pravnikom. Če ga med tem časom ne boste obiskali in mu vsega povedali, bom jaz šel k njemu. A v tem primeru boste tudi vi v kaši zaradi molka... Torej! Pozdravljeni!«

Odšel je, ne da bi se zmenil za Izakove obupne poglede.

Čez eno uro je Štern sedel v svoji pisarni in telefonično poklical državnega pravdnika. Ta mu je sporočil, da je Seligman že bil pri njem. Njegove izjave bodo jetnika gotovo rešile. Sedaj bo treba zbrati še nekaj drugih izjav in dokazov, potem pa vložiti prošnjo za obnovev sodnijskega postopanja.

Štern je bil ves srečen. Zdelo se mu je, da tako resničnega veselja še ni čutil v življenju. Od samega veselja niti delati ni mogel. Ves čas je mislil na Štefana in si je predstavljal njegovo veselje, ki ga bo začutil, ko mu bodo sporočili, da je prost.

Na zavitek, v katerem je bil križ, je napisal Štefanov naslov. Nato ga je izročil slugi z naročilom, naj ga nese na pošto. Potem je zaklenil miznice in blagajno, se napravil in šel iz pisarne.

Komaj je stopil na ulico, je zaslišal vpitje prodajalcev časopisov. Ponujali so posebno izdajo dnevnika in kričali:

»Posebna izdaja! Pikertonski jetnik bo oproščen! Velika senzacija! Kriva prisega in samomor mirovnega sodnika Grenhuta!«

Štern je prisluhnul. Vest o Grenhutovem samomoru ga je pretresla. A čez čas je zamrmral:

»Kdo mu je kriv? Sam se je sodil!«

30

Štefan je nerodno vstal izza šivalnega stroja in odložil — zadnjo srajco. Enajst let je prišival ovrtnike, v rokah je imel morda milijon srajc, a sedaj je — zadnjo odložil. Pri srcu mu je bilo nekako nenavadno. Skoraj ni mogel verjeti, da bo naslednjega dne že zunaj.

Naslednje jutro se je poslovil. V očeh so mu blestele solze, ko je tovarišem stiskal roko. Nekam pobit je povezal skupaj svoje stvari: križ, Sveto pismo, Hojo za Kristusom in nekaj drugih knjig. Potem se je oblekel v novo obleko, ki jo je dobil od države. V obleki je bilo štirinajst žepov in Štefan ni vedel, kaj bo z njimi, ko je toliko let izhajal brez žepov.

Ob sedmih je zapustil celico. Poslovil se je od ravnatelja, nadzornika in stražnikov. Nato je hitel v župnišče, da bi se nazadnje poslovil od svojega največjega dobrotnika — gospoda župnika.

Slovo je bilo pretresljivo. Župnik in Štefan sta jokala ko otroka. Bila sta ko oče in sin.

»Sinko, zahvaliva Boga za veliko milost,« je drhtel župnikov glas. »Preizkusil vas je s trpljenjem, da bi vas vzbudil k dušnemu vstajenju. V trpljenju ste našli pot k njemu in on vam je sedaj odprl pot v življenje.«

Društvene vesti

Občni zbor Prosvetne zveze

Občni zbor Prosvetne zveze v Mariboru bo v četrtek, 16. novembra, v dvorani Zadrugne gospodarske banke. Začetek ob 10. uri popoldne. Polovična voznina na železnici je zasigurana.

★

Narodno-obrambni tečaj Prosvetne zveze

Prosvetna zveza v Mariboru priredi v sredo, 15. novembra, narodno-obrambni tečaj. Vprašanja, ki se bodo razmotrivala, so zlasti v sedanjem času zelo pereča. Potreben je v tem oziru stvaren pouk in navodila za to. Tečaj se vrši v Zadrugni gospodarski banki pred- in popoldne. Začetek ob 10. uri. Povabljeni zlasti mladina, da se usposobi za smotreno delo v narodni blagor.

Angleški in ameriški vojni poročevalci v oficirskih uniformah se podajajo v letalu na bojišče

Iz celjskega okrožja

Nesreče

HUDA TOČA PROTI KONCU OKTOBRA

(Poročilo iz Podčetrtna)

Dne 20. oktobra, v petek popoldne, med uro od ene do dveh nas je zopet oklestila huda toča. Neurje je začelo divjati takoj po njih. Bliskalo in grmelo je kakor poleti, vil se je silen nalič, podoben onemu v letošnji pomladi, vmes se je pa vsula toča, ki je klestila skoraj iste kraje kakor v pomladi. Začela je tokrat v Virštanju, tolkla je po vsej Imenski gorci, v Imenem in je od tam prešla na Hrvatsko, kjer je je okrog Sv. Ane bilo videti belo kakor od snega. Najbolj so bili tepeni isti posestniki kakor spomladi. Če bi pri tepeni isti posestniki kakor spomladi. Če bi pri

24 let je minulo, odkar so ustrelili Nemci radi volunstva angleško sestro-bolničarko Edito Cavells, pred koje spomenik v Londonu polagajo njene današnje tovarišice vence

nas ne bilo pospravljeno s polja in sadonosnikov ter vinogradov tista malenkost, ki je preostala od letošnje prejšnje toče, bi bilo prebivalstvo

Udeležite se velikega žrebanja knjižnih nagrad!

Vsak, kdor naroči med 1. novembrom 1939 in 31. januarjem 1940 kakršnih koli knjig Družbe sv. Mohorja v vrednosti 50 din, se lahko udeleži žrebanja knjižnih nagrad.

45 knjižnih nagrad v skupni vrednosti 12.000 dinarjev

1 nagrada v vrednosti . . .	din 2.500.—
1 nagrada v vrednosti . . .	din 2.000.—
1 nagrada v vrednosti . . .	din 1.500.—
1 nagrada v vrednosti . . .	din 1.000.—
2 nagradi v vrednosti po . . .	din 500.—
4 nagrade v vrednosti po . . .	din 250.—
5 nagrad v vrednosti po . . .	din 200.—
10 nagrad v vrednosti po . . .	din 100.—
20 nagrad v vrednosti po . . .	din 50.—

Nagrajenci si knjige lahko sami izberejo!

Ne zamudite izredne prilike!

Natančnejša pojasnila Vam pošlje na zahtevo brezplačno

DRUŽBA SV. MOHORJA V CELJU

1638

Pokleknila sta in izrekla toplo zahvalo Bogu. Na koncu je župnik Štefana blagoslovil, ga objel in poljubil.

»Bog vas spremljaj na vseh vaših potih!«

Štefan ni mogel govoriti. Stisnil je župnikovo desnico, jo hvaležno poljubil in močil s solzami.

Župnik ga je nato spremljal do jetnišnice.

Ob devetih se je pred poslopjem ustavil Šternov avto. Štefan je bil pripravljen. Župnik, ravnatelj in nadzornik so ga spremljali do voza. Tam so si še enkrat segli v roke. Vsi so imeli solzne oči. Štefan je drhtel. Težko mu je bilo pri srcu, ko se je poslavljaj od kraja, ki je bil enajst let njegov dom.

Dve uri pozneje je že na glavni ulici Pikertona občudoval avtomobile in živahni promet. Ulica sama se ni mnogo spremenila. Toda Štefan jo je kljub temu občudoval. Enajst let je gledal gole stene in sedaj, ko je videl visoke palače, lepe izložbe, se mu je zdelo, da je v raj.

Štern je bil ves srečen. Zavest, da je pomagal rešiti po nedolžnem obsojenega človeka, ga je polnila s ponosom. Štefana je peljal k vsem odličnim osebam in ga predstavil. Nazadnje ga je peljal v svojo pisarno, kjer so bili zbrani vsi važni predstavniki javnega življenja.

Štefana so proslavljali kot največjega junaka. O njem so pisali vsi domači listi. Dnevnik mu je posvetil vso številko. Na prvi strani je prinesel njegovo sliko. Potem je v dolgih člankih poročal o umoru, sodnem postopanju, obsodbi, ječi in rešitvi.

V zvezi s Štefanom so poročali časopisi tudi o Nini Mateskas. Neki poročevalec jo je obiskal v sanatoriju. Ko ji je povedal, da je Štefan rešen, je osupnila, in da je sedaj dokazano, da je samo ona kriva, je trdovratno vztrajala pri trditvi, da je popolnoma nedolžna. Tako je ostala zvesta svoji žalostni vlogi.

Štefan je prve dni prebil v Šternovi hiši. Štern ga je pridržal s silo, češ, da si mora po tolikih preizkušnjah oddahniti in šele potem misliti na delo.

Medtem se je približal božič. Na božični dan je sestra Benigna povabila Štefana na obed. Ta se je vabilu z veseljem odzval.

Štefan je moral zasesti pri mizi častno mesto. Poleg njega je sedela sestra Benigna. Za njo so se vrstile vse tiste dobre ženice, ki so za Štefana darovale svoje molitve in trpljenje in ki so jokale od veselja, ko so zvedele, da je njihov varovanec rešen. Alojzija pa je stregla. Pomagale so ji učenke iz srednje šole, ki niso imele doma in so tudi med počitnicami ostale v zavodu.

Po praznikih je šel Štefan iskat službo. Štern mu je dal nekaj priporočilnih pisem. Vkljub pismom pa so ga v prvih treh krajih naravnost odslovili. Drugi so mu rekli, da zaenkrat ne potrebujejo nikogar, a kakor hitro bodo koga potrebovali, mu bodo sporočili. Štefan je čutil, da so ga tudi ti odslovili, samo na nekoliko bolj obziren način.

5000 km blaga za vojaštvo

Angleška tekstilna industrija v Yorkshireu obratuje s polno paro, da izvrši naročila londonskega vojnega ministrstva. Za obleke novih regrutov, milčnikov in podvojene vojske so zdaj naročili 5000 km blaga. Ta dolžina zadostuje, da se preko Atlantskega oceana Amerika zveže z Evropo, stroški za blago pa znašajo štiri milijone funtov. Ko bodo začeli regruti prihajati v vojašnice, pa bodo zaposlene vse velike krojaške delavnice na Angleškem. Za svoje letalstvo je angleška vlada naročila dva milijona metrov bombažnih tkanin, za vojsko pa še večje količine volnenih tvoriv.

**NEDELJO
v vsako hišo!**

(Dalje sledi)

težko prizadeto. Sodijo, da če bi padla ta toča pred enim mesecem, bi bil uničen sleherni grozd na trti in bi ne preostalo ne eno jabolko na drevesih. Zbila je pa vso repo, korenje, zelje je razcefrala globoko notri v glave. Te pridelke in če je še imel kdo sadje zunaj, je treba takoj porabiti in porabiti, ker jih ne bo mogoče hraniti. Še nesrečnejši so bili, kakor slišimo, nekateri večji lastniki vinogradov v Viršanju, ki še niso mogli potrgati vsega v svojih vinogradih radi slabega vremena in ker ni bilo dobiti pravočasno ljudi za delo. Ti posestniki, kakor g. Drobnič in gđc. Sušic, so utrpeli veliko škodo. Isto je zadelo mnoge tamkajšnje sadjarje. V Viršanju je bila namreč letos tako obilna letina sadja in v vinogradih, da že mnogo let ne tako.

Rudar ubit od električnega toka. V premogovniku v Velenju se je zgodila težka nesreča, katera je zahtevala prezgodnjo smrt družinskega očeta. Rudar Martin Polenik je bil zaposlen pri električnem stroju za obdelavo jamskih podpor. Medtem ko je držal pripravo v rokah, je nastal iz nepojasnega vzroka v stroju kratek stik. Tok

je preskočil v držaje in roke delavca. Polenik je obležal na mestu mrtev. Delavca Kumra, kateri je držal v roki kabel, je vrglo na stran, a je ostal nepoškodovan. Smrtno ponesrečeni zapušča ženo s petimi nepreskrbljenimi otroki.

Padec iz vlaka in s strehe. Ko se je vozil 14-letni Anton Žličar iz št. Jurija ob juž. žel. v sredo zvečer z vlakom iz Celja domov, je padel med postajama Štorami in št. Jurijem iz vagona. Imel je še dokaj sreče, ker si je samo zlomil desno roko pod komolcem. — Ko je 72 letni ključavničarski mojster Ignac Jagodič od Sv. Petra na Medvedovem selu v sredo popravil streho na Gasilskem domu v šmarju pri Jelšah, je nenadno izgubil ravnotežje in padel s strehe na zemljo. Pri padcu si je zlomil desno nogo. Omenjena poškodovanca so prepeljali v celjsko bolnišnico.

Razno

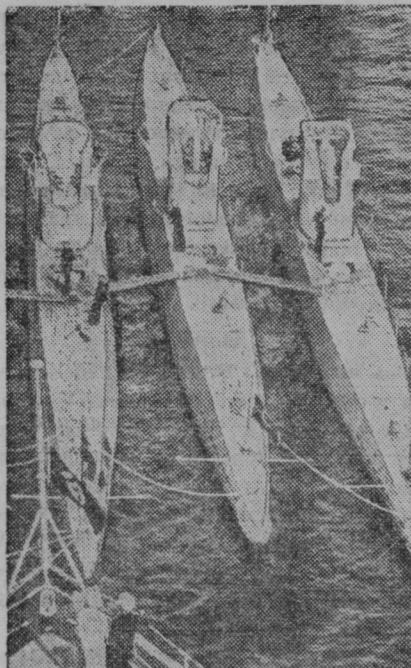
Kaj čakate? Ali hočete zopet naročiti cenik šele potem, ko bo istega zmanjkalo. Pišite še

danes trgovski hiši Stermecki, Celje po novi cenik in vzorce. 1573

Prepir za prevžitek končal z umorom in dosmrtno ječo. Pred celjskim okrožnim sodiščem je dajal 24. X. odgovor Franc Cirnski, 31 letni posestnik iz Sel pri Brežicah. Obtožnica ga dolži, da je letos 30. V. zvečer v gozdu v bližini Brežic umoril iz koristoljubja in po zrelem predudarku svojo teto, preužitkarico Marijo Lapuh. Ozadje Kajnovega dejanja je tole: Cirnski je kupil svoj čas od Jeršetovih v Bukovškem pri Brežicah posestvo, na katerem sta imela zakonca Franc in Marija Lapuh vknjiženo pravico do brezplačne dosmrtno oskrbe. Preskrbo Lapuhovih je s kupom prevzel tudi Cirnski. Iz nepojasnjenega vzroka je pogorela hiša v Bukovškem in tako sta ostala stara Lapuhova brez strehe. Cirnski ni rad plačeval preskrbe preužitkarjev. Nastali so običajni prepiri ter tožbe. Slednjič je sklenil, da se bo Lapuhove znebil nasilnim potom. Pridružil se ji je 30. X. na povratu iz Bre-

Nemške mine, katere so pobrali Francozi med obema bojnim črtama na zapadu in jim odvzeli eksplozivno silo ter nevarnost

Edinice nemških podmornic, katere povzročajo zaveznikom v pomorskih bojih velike preglavice

500 LEPIH NAGRAD DOSEDANJIM IN NOVIM NAROČNIKOM SLOVENSKEGA GOSPODARJA

Vrhovna nagrada bo 5.000 din v gotovini

Ostale nagrade bodo dvokolesa, kmetijsko orodje, razne obleke in blago, drugi predmeti in gotovina.

Do žrebanja bo imel pravico vsak naročnik, dosedanji ali nov, ki bo imel plačano naročnino za celo leto 1940. vsaj do dne 31. januarja 1940.

Vsi novi naročniki, ki sedaj plačajo naročnino za celo leto 1940., bodo dobivali list do konca tega leta brezplačno.

Kdor pridobi 5 novih naročnikov, ki bodo plačali naročnino za celo leto 1940., bo sam prejemal »Slovenskega gospodarja« v letu 1940. brezplačno in bo ravno tako deležen žrebanja za nagrade.

»Slovenski gospodar« je glasilo štajerskih Slovencev in naša skrb bodi, da bo vsaka hiša naročena na to naše katoliško in narodno glasilo.

Dosedanjim naročnikom bomo priložili položnice pravočasno, novim pa svetujemo: naročite takoj in pošljite odrezek z naslovom!

Pokaži prijatelju in daj mu naročilnico!

1 din

Upravi

Slovenskega gospodarja

TISKOVINA

Maribor

Koroška cesta 5

Nepremočljivi hubertus plašči za dame in gospode **din 220.—**, fantovski hubertus plašči od **din 120.—** dalje, kakor tudi vse zimsko blago po znižanih engros cenah v modni in manufakturni trgovini **A. PETEK, Celje, Prešernova ulica 21. 1643**

žic in jo je umoril v gozdu Hrastnica. Obtoženi je na obravnavi tajil dejanje, a ga je veliki senat le obsodil na dosmrtno ječo.

Izgubila se je slaboumna Cilka Tržan, stara 30 let in zelo male postave. Kdor jo vidi, naj jo obdrži in takoj piše proti nagradi na naslov: Jakob Tržan, pošta Slivnica pri Celju.

Dopisi

Celje. Katoliško prosvetno društvo je imelo dne 25. X. t. l. svoj redni občni zbor. Odbor, ki je pod vodstvom predsednika g. prof. Kovačiča, je podal svoje poročilo za preteklo poslovno dobo. Iz prav obširnega poročila društvenega tajnika je bilo razvidno, da je prosvetno delo KPD bilo zelo bogato in obsežno. Tekom zime so bila prirejena številna predavanja, ki se jih je članstvo mnogobrojno udeleževalo. Že sama pozornost, ki se je kazala v številni udeležbi predavanj, je bila požrtvovalnim predavateljem kot tiha zahvala za njihov trud, občni zbor pa jim je izrekel še posebej zahvalo. Pod okriljem KPD so bile uprizorjene akademije, razne dramske prireditve in materinska proslava. V dnevih Kmečkega tabora je bila prirejena v mestnem gledališču in na prostem velika Petančičeva igra »Slovenskega kmata povest«. Iz poročil, ki so jih podali razni odborniki, vidimo sledeče: KPD je imelo denarnega prometa v tej poslovni dobi 58.654.— din, da je izposodilo nad 2000 knjig, nabavilo se je nad sto novih knjig. Društvo si je prevzelo tudi skrb za narodno obrambo, sklenjeno je bilo, da bo v bodoče temu perečemu vprašanju posvečalo čim več pozornosti. Podana so bila tudi poročila zastopnic obeh dekliških krožkov, mestnega in okoliškega. Pri volitvah je bil izvoljen razen knjižničarja ves stari odbor s prof. Petrom Kovačičem na čelu. Občni zbor je v imenu mariborske Prosvetne zveze prišel pozdravit njen tajnik g. prof. Klasinc iz Maribora. V lepih in vzpodbudnih besedah je vzpodbujal članstvo k vztrajnemu in požrtvovalnemu delu v društvu za dobrobit naroda.

Rogatec. Tukajšnji Fantovski odsek priredi v nedeljo, dne 5. novembra t. l., v hotelu Pošta ve-

selo trodejanko: Dva para se ženita ali gonja za srečo. Predstava se uprizori dvakrat, in sicer ob 3. uri popoldne in zvečer ob 8. uri. Med odmori bo igrala domača godba na pihala. Predstava bo nudila obiskovalcem obilo zabave, zato nikar ne zamudite poštenega razvedrila, ki se vam nudi. Pridite, ne bo vam žal.

Št. Janž pri Velenju. Krajevna kmečka zveza priredi v nedeljo, dne 5. novembra, ob 2. uri popoldne ob vsakem vremenu veliko kmečko tombolo. Glavni dobitki so: 1. moško kolo, 2. žensko kolo, 3. moško kolo, 4. seženj bukovih drv, 5. 100 kg nitrofoskala, 6. seženj bukovih drv, 7. 200 kg umetnega gnojila ter nad 500 manjših dragocenih dobitkov. Vsi prijatelji kmečkega pokreta vljudno vabljeni, ker je čisti dobiček namenjen za nabavo kmetijskih potrebščin.

Laško. Okrajna Kmetijska zveza je imela v nedeljo, dne 15. oktobra, širšo odborovo sejo. Na

seji se je ugotovilo, da obstoji sedaj v okraju 7 krajevnih KZ, in sicer v Trbovljah, Dolu pri Hrastniku, Sv. Jédrti, v Loki pri Zidanem mostu, v Laškem, Sv. Lenartu in Sv. Miklavžu nad Laškim. V nekaterih župnijah se še dela na ustanovitvi. Na seji so se sprejeli nekateri važni sklepi, in sicer banovina naj redno stavi v proračun primeren znesek za podporo pri gradnji vodovodov tudi po manjših krajih in vaseh, kakor jih imamo v laškem okraju. Istotako se naj posveča več pažnje zaježitvi plazov, ker marsikje plazovi ogrožajo cele vasi. Zahtevamo tudi, da se zopet podpre delo pri vasi, da se dajejo podpore za preureditev hlevov in gnojišč. Vsa zgoraj navedene stvari naj banska uprava smatra kot zelo važne in za naš kmečki stan nujno potrebne. Da pa bomo kmetje to dosegli, moramo biti združeni v organizaciji, v močni KZ, katere član naj vsak kmet postane.

Pred zaključkom lista došle vesti

Iz drugih držav

Nova vlada na Slovaškem. Spredaj poročamo, da je bil izvoljen za predsednika slovaške republike g. dr. Jožef Tiso. Novi predsednik je postavil ter zaprisegel novo slovaško vlado, ki je sestavljena iz naslednjih osebnosti: predsednik vlade dr. Tuka, zunanji minister in zastopnik notranjega ministra Durčanski, zunanji minister Pruzinski, gospodarski minister Madricki, gradbeni in prometni minister Julij Stano, prosvetni minister Josip Siva, pravosodni minister Geza Fric, obrambni minister general Catloš. Nova vlada se od prejšnje razlikuje le v tem, da je prejšnji notranji minister dr. Tuka prevzel predsedstvo vlade, zunanji minister dr. Durčanski pa je prevzel še notranje ministrstvo.

Domače novice

Profesorski izpit so položili pretekli teden na ljubljanski univerzi sledeči mariborski gg. veroučitelji: Bombek Ivan, Kolenc Franc, Potokar Ferdinand, Zafošnik Gregor in žličar Ivan.

V kleti skrit denar ukraden. Jožef Fajs, posestnik v Pretežu pri Slov. goricah, je skril svoje prihranke 3500 din v kleti. Neznanec je izvohal skrivališče in je sunil štedljivemu kmetu celo vsoto.

V zadnjem hipu preprečena požarna nesreča. Viljem Gorišek, tekstilni delavec, je zažgal iz neznanega vzroka v Studencih pri Mariboru na hiši, ki je last upokojenih železničarjev Vinka Babiča ter Tomaža Goloba, na podstrešju zaboj s papirjem, potem pa je odšel v kletno drvarnico,

kjer je podnetil kup drv. Domači so opazili v zadnjem hipu pretečo požarno nevarnost in so pogasili ogenj. Orožniki so prijeli požigalca v kleti in so ga oddali sodišču.

Mariborčan umorjen v Beogradu. Na bregu Donave ob Pančevskem mostu pri Beogradu so našli te dni truplo 57 letnega upokojenega pomorskega kapitana Josipa Cepiča. Policijska preiskava je dognala, da je umorjen Mariborčan. Josip Cepič je bil rojen v Slovenj Gradcu, a je stanoval v Mariboru. Pred kakimi 14 dnevi je odpotoval iz Maribora v Beograd in je poprej povedal, da je namenjen k svoji sestri v Černovice. Pred nedavnim je prodal svojo hišo za 200.000 din. Od te vsote je plačal precej dolgovi in najbrž ni imel pri sebi mnogo denarja. Beograjska policija domneva, da je bil Cepič umorjen v Beogradu na stanovanju pri nekem železničarju, ki se pa doslej ni javil oblasti. Šele umorjenega in izropanega so odnesli ter vrgli v Donavo. Cepiča so videli zadnjič v Beogradu v družbi z neko žensko v gostilni »Lovački rog«.

Iz naših društev

Kat. slov. izobraževalno društvo v Kamnici priredi prihodnjo nedeljo, 5. XI., ob 3. uri popoldne v cerkveni dvorani komedijo v 3 dejanjih »Strio Ihta«. Kdor se rad smeje, priidi pogledat.

Razkrižje. Pri nas je začelo živahno društveno delo. Fantovski odsek in Dekliški krožek sta imela zadnji teden občna zbora, članstvo si je izvolilo agilen odbor za vodstvo naših mladinskih organizacij. Začeli smo z rednimi društvenimi sestanki, ki se vršijo dvakrat tedensko. Pripravljati smo se začeli za akademijo za praznik Brezmadežne. Obenem smo začeli s pevsкими vajami za prireditev pevskega koncerta. Petje učitelj g. Kuhar Ivan, ki je zelo priljubljen med našo mladino. — V bodočem letu upamo, da bo naša mladinska organizacija prišla do popolnega razmaha, da bo lahko tekmovala z ostalimi odseki in krožki v Sloveniji.

Dopisi

Selnica ob Dravi. Bratovska nedelja se letos obhaja v nedeljo, dne 5. novembra. V soboto popoldne spovedovanje, zvečer pridiga, večernice, molitve za rajne. Romarji od blizu in daleč, povabljeni!

Sv. Rok nad Šmarjem. Prijatelji prelepe cerkve sv. Roka ste vabljeni, da se pridete Bogu zahvaliti za letošnjo letino na zahvalno nedeljo, dne 5. novembra. Služba božja bo ob pol 11. Ob tej priliki bo proslava zlate poroke, ki jo bosta obhajala ugledni kmet na Bobovem Matija Gunčer z ženo Emo, roj. Petaver. Ravno to nedeljo pred petdesetimi leti sta sprejela zakrament sv. zakona v farni cerkvi v Šmarju pri Jelšah.

Tu odreži!

Podpisani naročam »Slovenskega gospodarja« in prosim, da mi takoj pošljete položnico, da nakažem naročnino za prihodnje leto 1940.

Moj natančen naslov je:

Ime in priimek

Kraj in hišna številka

Pošta

Kmečka trgovina

Cene živine in cene mesa

Med cenami živine in cenami mesa je menda največja razlika in to ne samo pri mesarjih v mestih, temveč tudi pri mesarjih na deželi. Živina se sedaj kupuje izredno nizko, posebno ker kupci dobro vedo, da so živinorejci sedaj v stiski, prvič, ker jim primanjkuje krme, drugič pa, ker je zima pred durmi in se je treba oskrbeti vsaj z obuvalom. Videč to stisko ti hodijo posebno v od mest oddaljenih krajih prekupevalci, ki ponujajo za teleta 6—8 kovačev, za kravo pa sto dinarjev, pri čemer kupujejo navadno na »čez«. Ker ni v take bolj zakotne kraje drugih kupcev in ker je stiska velika, se jih večina z gnevom in žalostjo v srcu vda in proda živinice za sramotno ceno. Kdor se hoče prepričati o takih primerih, se naj kar poda n. pr. v Haloze ali pa kam drugam.

In meso? Meso je še vedno pri mesarjih po 10, 12, 14 din itd. Razlika je samo v tem, da mesarji v mestih vsaj delno ločijo meso po kakovosti in temu primerno uravnajo tudi cene, dočim mesarji na deželi prodajajo meso starih krav po isti ceni kot meso telic, navadno je pa tako, da se kupi in seka stara krava, ki se je kupila za par sto dinarjev, kupcem mesa se pa zatrjuje, da je to meso telice itd. Kupovalci mesa na deželi nimajo izbire in kupijo pač to, kar dobijo, dočim je v mestu vsaj v tem oziru boljše.

Kaj storiti? Najlažje bi bilo reči, da naj stvar uredi oblast in »moredajni činitelji«. Toda izkušnje kažejo, da navadno ostane samo pri takih le apeli. Pa če bi oblastva tudi skušala v tem oziru napraviti red, bi bilo to težko. Kajti v ta namen bi se rabilo uradništvo, kar je prebivalstvu spet v breme. Kmetje sami si pa tudi težko pomagajo. Ideja zadrugne prodaje živine in določanje cen potom zadruga je sicer lepa, toda težko izvedljiva. Ni ga menda zadrugnega delavca, ki bi bil zmožen prepričati recimo vsaj tri četrtnine živinorejcev o pomenu take zadruga. Nekateri se bodo zadruga oklenili, drugi zopet ne in tako bodo vedno lahko nakupovalci s pomočjo neorganiziranih živinorejcev onemogočili delovanje zadruga. Naj le kdo poskusi prepričati zakotnega kočarja (ki jih je v Sloveniji zelo veliko) o pomenu zadruga ter mu reči, da naj s prodajo počaka. Ravno zaradi tega so se vse tozadevne akcije ponesrečile.

Najprej bi se še dosegel uspeh, če bi se organizirali najprej oni, ki meso kupujejo, in potem teh bi se šele organizirali živinorejci. Ti imajo več smisla za organizacijo in bi bil uspeh prej možen. Pa tudi lažje je izpeljati organizacijo v mestu kakor na deželi. Organizacije kupcev mesa bi kupovale živino direktno od živinorejcev, ti bi se pa, videč, da se jim živina plačuje kakor treba, nazadnje tudi organizirali. Na ta način bi dobra stran organizacije prišla tudi prej do učinka. T. Doberšek.

Težkoče v mednarodni trgovini

Države, ki niso v vojnem stanju, so računale, kako bo sedaj trgovina procvitala. Povpraševanje po blagu je res večje, vsak se hoče osigurati, toda pri tem so nastopile druge težave, ki so: Kljub sklenitvi zelo ugodnih trgovinskih pogodb se te ne morejo izkoristiti zaradi nerednega prometa, kar je posledica vojne. Zraven tega so težave tudi s plačili. Kljub dogovorom in uradnim določbam se pri plačilih vse neko zatakne. Izvozniki hočejo denar navadno naprej, kar je pa mnogokrat težko izvedljivo. Tako tudi mednarodna trgovina stoji in čaka, kar bodo nebesa prinesla, kakor zapadna fronta. Najbrž je eno z drugim v zvezi.

Trgovina z Italijo

Kot znano, se je dne 16. oktobra začelo delo ožjega jugoslovansko-italijanskega gospodarskega odbora. Trgovski sporazum je že podpisan.

Glavno točko razprav je tvoril naš veliki pasivni klirinški saldo v Italiji, ki znaša okoli 130 milijonov din in morajo italijanski izvozniki v našo državo čakati 3 do 4 mesece na plačilo svojega blaga. Zaradi tega je pričakovati, da se bo povečal naš izvoz v Italijo, da se zopet vzpostavi ravnotežje. Predvsem namerava Italija nakupovati v večjih množinah živino, slanino, žive prašiče, perutnino in les. Agencija »Jugoslovanski kurir« poroča, da bo naš kontingent za uvoz lesa v Italijo povečan za 40 milijonov lir, od česar naj bi se že letos izkoristilo okoli 10 milijonov.

nov lir. Vprašanje izvoza pšenice v Italijo še ni rešeno, ker cene Italiji ne konvenirajo. Koruze ne bi sploh izvažali v Italijo, pšenice pa samo 5.000 vagonov.

Izvoz svinj v Švico

Pri pogajanjih s švicarji so bile ovire, ker naše cene niso ustrezale pričakovanju švicarjev. Švicarji smatrajo, da so naše cene previsoke. Švicarski trg zahteva predvsem svinje jorgširske pasme, ki pa jih v naši državi nimamo dovolj in se dobe predvsem v zapadnem delu države in nekaterih predelih Vojvodine. Za okus švicarske publike imajo naše svinje mangališke pasme preveč masti. Končno je prišlo do sporazuma glede količine uvoza in glede cen. V prihodnjih štirih tednih bomo izvozili v Švico po 1000 komadov živih mesnih svinj. Cena je določena na 1.15 švicarskega franka za kilogram žive teže; od tega dobe naši izvozniki 1 švicarski frank (12.3 din), ostanek pa gre v kompenzacijski fond. Novi sporazum je stopil takoj v veljavo.

Cene goveje živine

Voli. Ptuj 3—4.75 din kg žive teže.

Biki. Biki za klanje so bili na ptujskem sejmu po 3—4.25 din, plemenski biki pingavske pasme so pa bili na plemenskem sejmu v Mengšu povprečno po 6.75 din kg žive teže. Ostala živina ima prilično iste cene kot smo jih navedli zadnjič.

Mariborske tržne cene

Meso. Goveje salo 15—17 din, svinjsko meso s kostmi 12—13 din, brez kosti 13—14 din, slanina

Žepne svetilke

izdeluje edino domača tvornica

IVAN PASPA I SINOVI

Zagreb, Koturaška 69

14—16 din, pljuča 7—8 din, jetra 10—12 din, reberca 10—12 din, riba 16—17 din, zajec 13 do 14 din kg.

Perutnina. Kokoš 20—30 din, piščanec 11 do 32 din, gos 35—45 din, puran 35—65 din, raca 13—16 din.

Sadje. Jabolka 2—4 din, hruške 3—6 din, breskve 3—6 din, celi orehi 5—7 din, grozdje 3 do 8 din, luščeni orehi 24—26 din, kostanj 2—3 din kg. Liter kostanja 1.50—2.50 din, pečenega kostanja 6 din, šipke 3 din.

Sejmi

6. novembra živinski in kramarski: Braslovče, Brežice, Nova Cerkev, Rečica ob Savinji, Sv. Lenart v Sl. goricah, Zabukovje nad Sevnico, Pilštajni — 7. novembra tržni dan: Dolnja Lendava; svinjski: Ormož; živinski: Ptuj — 8. novembra svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje — 9. novembra tržni dan: Turnišče — 10. novembra svinjski: Maribor; živinski in kramarski: Puconci — 11. novembra svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje; živinski in kramarski: Ormož, Laško, Marenberg, Oplotnica, Sv. Peter pod Sv. gorami, Šmartno ob Paki.

Letošnja trgateg v ormoško-ljutomerskih goricah

Trgatev je opravljena, vinogradnik je spravil plod svojega celoletnega truda in prizadevanja. Z upom in strahom je vinogradnik pričakoval trgateg, saj je od nje ugodnega ali neugodnega izida bilo odvisno, če si bo mogel nabaviti najnujnejše potreščine ter se rešiti rubeži in prisilnih prodaj za davke, odplačevanja posojil itd.

Kakovost in količina

Letošnji pridelek je mnogo obetal, pričakovali smo kakovost, podobno slovitemu letniku 1917. Žal je ob nastopu trgateg nastopilo deževno in mrzlo vreme, ki je kakovost precej poslabšalo. Kljub temu pa je letošnji pridelek še prav dober, mošti so imeli večinoma 17 do 21 stopinj sladkorja. Količinsko pa je trgateg slabše izpadla, letošnji pridelek je po količini največ 70 % lanskega.

Cena je glavno

Ni pa za vinogradnika dovolj, da je trgateg po količini in kakovosti dobra. Vsem našim vinogradnikom so v neveselem spominu leta, ko je bil pridelek naših goric prav dober ali celo odličen, vinogradnik pa je le malo izkupil zanj, ker so bile cene tako sramotno nizke. Najnižje cene so bile ravno v ormoško-ljutomerskem in haloškem okolišju, dočim so drugi vinorodni kraji v Sloveniji vzdržali še kolikor toliko znosne cene. To je bila posledica divje špekulacije s stisko vinogradnikov, vinogradniške organizacije pa takrat še daleč niso bile toliko močne, da bi lahko odločilno posegle vmes.

Nastop vinarских zadrug

Letos so vinarске zadruga v Ormožu, Ptuj in Ljutomeru prvič enotno nastopile na moštnem trgu ter plačevale sorazmerno kakovosti enotne cene. Zadruga so se dobro zavedale, da cen ne smejo pretirati, kajti če je vino, ki ga imajo v kleteh, v odnosu napram splošnemu položaju na vinskem trgu v državi predrago, ga ne bi mogle prodati ter bi prišle v težkoče. Gotovo pa je, da bi bile cene vinskemu moštu v teh krajih mnogo nižje, če ne bi zadruga nastopile, dobiček od

nižjih cen pa bi ne prišel v dobro potrošnikom vina, ampak bi ostal v žepih maloštevilnih spekulantov. — Nek vinski trgovec v teh krajih, ki se bavi predvsem z moštno kupčijo, je sporočil svojim odjemalcem, da jim nudi mošt po znatno nižjih cenah, kakor so jih nastavile zadruga ter da se je prepričal, da bodo vinogradniki tudi po teh nižjih cenah svoj pridelek morali prodati, ker so v stiski. To je ne samo v škodo vinogradnikov, ampak ogroža tudi nadaljnje delovanje zadrug, kajti če kdo drugi prodaja ceneje, potem verjetno zadruga dražjega blaga ne bodo mogle prodati. Račun tega trgovca je pravilen, če zadruga ne bodo mogle prodati in naprej delati, bo postal spet on gospodar položaja ter bo lahko, ko zadruga prenehajo z delovanjem, kupoval od v stiski nahajajočih se vinogradnikov po cenah, ki jih bo on narekoval!

Obdržite pamet

Če hočejo vinogradniki imeti od zadrug pravo korist in če hočejo, da bodo zadruga vzdržale in naprej delovale, potem ne smejo prodajati trgovcem ceneje, kakor plačajo zadruga. Res niso vsi vinogradniki v zadrugah organizirani, vendar morajo organizirani vinogradniki povedati neorganiziranim, kake so cene, ki jih plačajo zadruga in da v svojem lastnem interesu ter v interesu kmečke skupnosti pod te cene ne smejo prodajati. Preje so dostikrat neki namišljeni prijatelji vinogradnikov pridigovali, kako visoke morajo biti cene, vendar žal teh cen niso plačali in sploh niso mošta ali vina kupovali. Če pa sedaj zadruga določijo cene ter po teh cenah tudi kupujejo in plačujejo, potem ni nobenega vzroka, da ne bi moral kdo prodati ceneje. Če je kdo v stiski in mora prodati svoj pridelek, naj se obrne najprej na zadruga in če ni še član zadruga, lahko pristopi.

Prav za prav je zelo žalostno, da moramo na te stvari vinogradniki še opozarjati. Na neštetihih zbora vinskih vinogradnikov zahtevali, naj država poseže vmes ter določi minimalne cene za vinski mošt in vino. Kaj bi pomagale tako do-

ločene cene, ko država ne more mošta in vina niti kupovati, dočim zadruga po cenah, ki jih določijo, tudi v resnici kupujejo in plačujejo, pa je vendar še precej vinogradnikov, ki raje prodajo špekulantom ceneje. Zgodilo se je celo, da so nekje vinogradniki sami pomagali nekemu takemu špekulantu širiti govorice, da je zadruga take cene pač nastavila, pa nima denarja, da bi jih tudi plačal, čeravno so vinogradniki lahko vedeli iz večletnih izkušenj, da je zadruga zmeraj vso prevzeto vino in mošt točno plačevala.

Politika in viničarski stan

Med drugimi stanovi našega naroda zavzema viničarski stan vedno vidnejše mesto. Pred dvajsetimi leti še skoraj nepoznan, postaja danes važen činitelj v javnem življenju. Zasluge pri tem ima brez dvoma stanovska organizacija viničarjev, ki je javnost opozorila na potrebe in važnost tega stanu. Organizacija kot taka pa se ni samo brigala za eksistenčna vprašanja stanu, marveč tudi, da se člani tega stanu kulturno dvignejo. To svojo nalogo z uspehom vrši. Gotovim ljudem brez dvoma ni ljubo, da viničarski stan vstaja iz prejšnjega mrtvila k novemu kulturnemu življenju, da se je viničarski stan začel zavedati svoje važnosti in obveznosti do naroda. So to ljudje, ki so viničarski stan držali nameroma v mejah nevednosti, da so ga izkoriščevali v svoje sebične namene, zlasti ob volitvah. To so bili ljudje lažisvobodomiselnih in marksističnih načel. Zato ni bilo nikjer nikakih vidnejših uspehov v borbi viničarske strokovne organizacije.

Da se ta žalostna in za nas poniževalna preteklost več ne povrne, je nujna naloga naše stanovske organizacije, da vzgoji viničarski stan

— Tisti, ki tako lahkomišelnost nasedajo ter rušijo skupno delo, pač nimajo najmanjše pravice, pritoževati se o izkoriščanju kmeta ter o slabih časih, ko si slabe čase sami delajo s svojo lahkomišelnostjo.

★

Naj te vrste veljajo kot resen opomin vsem vinogradnikom in vsem kmečkim ljudem sploh, da moramo držati skupaj, če hočemo doseči kak uspeh in da ne sme biti izdajalca med nami.

tudi v socialno-političnem oziru. Pri nas ne gre za kako politično organizacijo, ampak, da se stvari miselnost posameznika, katera naj prinese korist celemu stanu. Naše politično pojmovanje in razpoloženje se mora obrniti v tisto smer, kjer so koristi našega naroda in s tem tudi našega stanu. Ta smer pa brez dvoma kaže v tabor našega voditelja dr. Korošca, o čem se je viničarski stan lahko že nešteto krat prepričal. Ako bomo to smer zapustili, ne bo uspehov tudi v naši strokovni organizaciji. Ker smo člen narodnega organizma, nam ne sme biti vseeno, kake politične prilike so v narodu. To je zadeva bodočnosti za nas in za našo mlado generacijo. Mi ne smemo in ne moremo odobravati politike, ki bi škodovala našemu narodu, ker to škoduje nam samim. Posebno važno je to sedaj, ko stojimo pred važno ureditvijo slovenske banovine. Viničarski delegati, zbrani iz vseh viničarskih krajev na občnem zboru svoje stanovske organizacije v Ljutomeru, smo zato izrazili našemu narodnemu voditelju dr. Korošču svojo polno zaupanje in ga podprli v njegovem velikem prizadevanju za slovensko ljudstvo in vse stanovce.

Našim malčkom

Čudno, a uspešno zdravilo

(Konec)

Obraz se ji je nenadoma zjasnil. Odhitela je v kuhinjo. Vzela je kozico, vanjo dala mast in jo postavila na štedilnik. Ko je bila mast vroča, je vanjo stresla vseh dvanajst pijavk ter jih malo posolila. Pijavke so se lepo spekle. Žena jih je stresla na krožnik in jih nesla bolniku. Njej so se tudi pečene studile in na noben način ne bi hotela pojesti niti ene, zato jo je skrbelo, kako bodo ugajale možu, če jih bo sploh hotel jesti.

Ko je kmet zagledal to nenavadno jed, je vzdihnil:

»Kaj mora človek vse pojesti, če zdravnik predpiše!«

Ni jih bil posebno vesel, a za ljubo zdravje se marsikaj naredi. Lotil se je prve. Obraz se mu je nekoliko zjasnil.

»Glej, glej, saj ni niti tako napačna jed!« je zamomljal.

Naglo je pojedel vseh dvanajst. Ko je tudi zadnjo požrl, se je obližnil rekoč:

»Dober obed! Zdravnik že ve, kaj predpiše!«

Naslednjega dne je bil kmet že popolnoma zdrav. Z velikim tekom je jedel vse, kar mu je žena skuhala.

Čez tri dni je zdravnik res prišel. Ob vstopu v sobo je zagledal kmeta za mizo pri polni skledi.

»No,« je rekel smehljaje, »kakor vidim, so vam pijavke pomagale.«

»O, hvala, gospod doktor,« je odvrnil kmet. »Pomagale so. Samo preveč jih je bilo.«

»Ah, ne, za tako močnega moža kakor ste vi, dvanajst pijavk ni preveč.«

»Morda jih res ni bilo preveč, toda premasne so bile. Jaz pa mastnih stvari ne maram.«

Zdravnik ga je začudeno pogledal. Preden je spregovoril, se je v pogovor vmešala žena, rekoč:

»Veste, gospod doktor, jaz sem mu jih spekla na masti, saj mrzlih in sluzastih ne bi mogel jesti.«

»A, tako!« je zagodel zdravnik, ki je le s težavo zadržal smeh. »In jih je vse pojedel?«

»Seveda, kakor ste predpisali,« je prikimala žena.

»Dobro! Veseli me, da ste se držali mojega predpisa in tako hitro okrevali!« je dejal zdravnik in se poslovil.

Kmet in žena sta od tistega časa naprej na vso moč hvalila zdravnika sosedom in znancem.

Angleški mornar pestuje najmlajša potnika, katera sta bila rešena s torpediranega francoskega parnika »Bretagne«

Ženska iz plemena Lapov, ki prebiva najbolj na severu danes od ruskih sovjetov ogrožene Finske

M. Gandhi, voditelj Indijcev, fotografiran pred vladno palačo v Bombaju

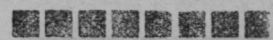
Selitev podgan

V bližini Bentleya pri Altonu na Angleškem se je za dalj časa ustavil ves cestni promet, ker so se na cestah nenadno pojavili velikanski tropi podgan. Bile so na pohodu v določeno smer. Na poedinih krajih so našli 5000 do 10.000 živali, ki so se pomikale proti reki Weyu. Zanimivo je, da so podoben pohod podgan opazovali v bližini Bentleya že pred nekoliko leti. Pravih vzrokov teh selitev niso doznali. Potovanja miši in drugih glodavcev niso redka. Tako vemo o mogočih pohodih flemingov (vrsta vervec) v severni Evropi. Trdili so, da tečejo te živali proti Atlantskemu oceanu in da se poženejo vanj, pri čemer sledijo staremu nagonu, ki izvira še iz časa, ko je imela severna Evropa kopno zvezo s kakšno pogreznjeno celino ali pa morda tudi z Anglijo.

*

Strelna udarila v dežnik

V bližini Lugosa v Romuniji je upokojeni občinski stražnik Konstantin Micu gonal krave na pašo. Ker je bilo deževno vreme, je moral razpeti dežnik. Nastala je nevihta z bliskanjem in grmenjem, med katerim je strelna udarila v Micujev dežnik in mož je obležal na mestu mrtve.

Kmetovalci!

Uporabljajte Redin novi prašek za rejenje svinj.

Redin preprečuje pogoste svinjske bolezni, jača kosti, veča apetit in pospešuje prebavo ter hitro debeljenje svinj. Cena 1 zav. 6 din. Poštnina po povzetju za 1, 2, 3 ali 4 zav. 6 din, za 5 in več zav. 12 din.

Drogerija KANC,

Maribor,
Slovenska ulica

Zaloga v Celju:

Trg. Loibner,
Kralja Petra cesta 17

Zaloga v Ptuj:

Drog. Skočir,
Slovenski trg 11

Avgust Šenoa:

Berač Luka

Povest iz vaškega življenja

19

Ob tem času je sedel pisar Mikica čisto mirno v osamljeni krčmi, srkajoč čašico za čašico žganja, da bi se nekoliko ugrel. Nekaj časa je pil pisar vsak dan na božji račun. Znano je bilo, koliko se popije, kdo pije, a neznano je bilo, kdo plača. Mikica je sam o nečem premišljal. Enkrat, dvakrat se naglo dvigne, pristopi k oknu in pogleda proti vasi. Nato zopet sede. Nekaj ga je morilo, mučilo — skrb ali strah. Nekako čudno mu je bilo na samem sedeti. Naenkrat zasliši pred vrati korake. Malo se prestraši. Odprejo se vrata, vstopi starešina Janko. Pisar ga pogleda radovedno.

»O, dobro jutro, Mikica,« se nasmehne neumno Janko, »bogme, zgodaj si na delu.«

»Daj Bog, Janko!« se nasmehne pisar, »kaj pa ti ob tem času v krčmi? Kam?«

»V mesto, na magistrat.«

»Na magistrat? Zakaj?«

»Eh, saj dobro veš. Radi Martina.«

»Ne vem. Kaj je?«

»Ah! Kak človek si ti? Sicer ve Mikica za vsako novico v vasi. Kuga je prišla nad Martina.«

»Kaka kuga, si li pijan?«

»Niti kapljice nisem videl. Zato sem pa prišel, da se nekoliko pokrepčam, preden se podam v mesto. Ej, botra,« zakliče krčmarici, »nekoliko žganja!« Janko sede, srkne, pa nadaljuje: »Da, da! Kuga je prišla nad Martina, to se pravi, nad njegovo živino.«

»Ah, da? Pripoveduj!« reče nekako veselo pisar.

»Ni veliko povedati, ali gre za čudež od Boga ali vraga,« pripoveduje Janko, pritiskajoč pepel v pipo. »Snoči je pomolzla Mara krave, zaprla hlev in je obesila žabico na vrata, ker stoji hlev nekoliko dalje od hiše. Za tem se poda k počitku. Ponoči ni bilo slišati ne mačke, ne psa. Nikogar ni bilo v bližino hiše. Ko so pa zjutraj odprli hlev — obvaruj nas Bog in Mati božja! — bilo je marsikaj videti! Vse krave so ležale mrtve na tleh in pol Martinovega imetka je zbogom!«

»Ah, ah!« se čudi Mikica. »Kaj takega pa nisem jaz vse življenje doživel. Ubogi Martin!«

»In je siromak! Pol premoženja, pravim ti, je zbogom! Krave so bile mnogo vredne in veliko so nosile. No, vprašam te jaz, kaj more to biti? Kuga in kuga, pravim. Zato grem vse to javit na magistrat.«

»Če mu ni mogoče človek zadjal zlo? Ljudje so hudobni in nevoščljivi.«

»Ah, zamahne Janko z roko, »kod bi se bila potegnila krščena duša v hlev, ko pa je bila žabica na vratih? Kuga, pravim ti, nečisti zrak, dušljiva sopara, ta ti prepilha skozi vsako špranjico, potem ti je blago fuč, preden trenes z očesom. I, videti je bilo! Bil sem v hlevu. Uboga živina se je morala mučiti, saj je ležala skrčeno, ker sicer se živinče pretegne, kadar pogine. Kuga, trdim jaz, varuj nas Bog in Mati božja! Uh! Samo da se ne loti še naših krav. Za Martina je lahko! Od gladu ne bo umrl. Ali kaj bi počele druge sirote, če jim ubije zadnjo kravico? Bože, Bože! Bo pa zopet dela. Prišla bo komisija in živinski doktor. Nobeden ne bo smel v vas, nobeden iz vasi.«

»Zahvali Boga, da si človek,« se nasmehne pisar.

»Uh! Uh! To bo zopet opravka! Ta služba uničuje človeka.«

»Hm! Hm!« zamaje pisar glavo, »kako se je to zgodilo? Meni to ne gre v glavo. Kako bi bila kuga, od kod bi prišla? Vendar ni bilo slišati, da bi bila kje blizu.«

»Blizu? Vraga mora biti blizu! Kuga leti preko sveta kakor ptica, devet vasi se izogne, na deseto pade, jo gnjavi in davi, dokler se ne nasiti. Ali zdaj

grem, grem v mesto, da vse javim gospodi,« pristavi starešina in se dvigne.

»A jaz grem v vas, da vidim, kateri vrag je to; ker čisti ti posli niso,« reče pisar in se prav tako dvigne. Oba odideta iz krčme. Janko krene proti mestu, a pisar proti vasi, odkoder je bilo slišati glasen vik.

Žalost in toga sta se spustili nad Martinovo hišo. In ni šala. Deset lepih krav je padlo, deset dojilk. Daleč so bile znane Martinove krave, gospoda v mestu je jemala najrajši od njega mleko, a mleko donáša v hišo lepo gotovino, katera sicer kmetu bolj naredko kaplja. Starec Martin se je sprehajal sklonjene glave po sobi, včasih je šel do hleva in je polukal vanj. Sigurno mu je prišla solza v oko, tako mu je bilo žal živine. Nato se je zopet vrnil v hišo in je hodil močno sem ter tja. Ni rekel niti besedice, ampak stiskal je zobe ter molčal. Nekaj mu je kopal po glavi. To bi naj bila kuga? Kakšna kuga? To ne more biti. Doživel je Martin dve in tri kuge, vedel je, kako se pojavlja, kako noče živina jesti, kako je otožna, pa se trese kakor šiba, se skrči in pade. Ali njegove krave so jedle in bile vesele. To ni kuga? Od kod bi bila prišla? Pri njem je vse čisto, pri drugih nečisto, njegova živina se z drugo ne meša, a jo je že davno kupil, pa tudi ni bila bolezen zanešana od drugod. Na devet milj naokrog je kraj zdrav, niti od meje ni slišati o tej kazni božji. Ne, ne, to ni kuga. Ali kaj je to, ker je bila živina pod ključem? To ga je mučilo.

Za hišo pod koružnjekom je sedela Mara in sede jokala kakor jezno vreme. Muka ji je stiskala srce, iztiskala zolze iz oči. Te lepe, zdrave kravice! Kako so bile rejene, a dlaka fina kot sukno, kako so jo ubogale, okoli nje so se veselo motale in jo modro gledale z velikimi očmi! Rumenka in Plavka, Rjavka in Belka in Črnka, kakor so se pač vse zvale. Sedaj jih ni več, sedaj je udarila strelna v to lepo gospodarstvo, skleda bodo stale prazne v mlekarnici, hiša bo mrtva, a Mara bo praznovala brez dela, brez svojega veselja. Jokala je tiho in milo in se ni mogla izjokati.

Okoli hiše, dvorišča, vrta in za vrtom stojijo kmetje, oboroženi s kiji, sekirami in kosami, razvrščeni v široko kolo, skrbno pazeč, da ne bi šel nikdo od Martinovih domačih iz hiše in bi ne zanesel kuge v ostalo vas. Da, i stari Pavlekovič je stražil, držeč puško ptičarko pri zloslutni slivi. Martinovi so bili popolnoma odrezani od vsega sveta in so obsedeli v hiši, medtem ko se je mešala vsa vas med brbljanjem pred vrati.

»Da, da!« reče teta Dora, »eto, pred Bogom smo vsi enaki, strelna lahko udari v bogataša, Bog se ne da podkupiti.«

»Rekla sem,« potrdi zopet neka tetka Jaga, »baharija ne drži. Eh da! Ako imaš dva groša več, misliš, da si božji sin, a tvoji sosedi psi. Na baharijo je padla roka božja.«

»O vi babje nesreče,« otrese se star kmet, »da bi dal Bog, da pride kuga nad vaš babji jezik, a grom noče v koprivo. Kaj ti je, botra Dora, Martin kriv? Koliko ti je dajala Mara sira ter mleka, kadar ti je mraz opalil strn, a sonce pojedlo seno. Da, ko ti je v hiši rodila hči, pa ni bilo doma niti kaplje, da se roditeljica pokrepi, ali ti ni dajal Martin vino? A kaj je bilo, botra Jaga, a, ko niste imeli v koči zrna semena, pa je bilo treba sejati? Martin. Pa to mu je sedaj pohvala. Sram vas bodi, vi ste jezične, popadljive babe, nimate niti trohice srca, pa ste še vesele tuje žalosti. Da sem jaz Martin, pa če mi pride tako gobezdalo pred vrata, nagnal bi ga z bičem in pokrižal z bičnikom. Sram vas bodi!«

»Ho! Ho! Vidiš ga, vidiš,« se mu protivi brez zoba Dora. »Mar te je Martin plačal, da ga braniš, mar ti je kum ali brat? Če je dal, ima dovolj, in zato ni nikak poseben svetnik.«

»Da, da!« pohvali Jaga, tleskajoč z dlanjo v dlan, »Mara, ta fina Marica, katera gleda na naše fante kakor gosposka krava na popašeno seno, deli miloščino pred svetom, da ji pride hvala na vse jezike. Dobro delo se samo hvali in božji blagoslov plača po zaslugi. Ako bi bili Martinovi računi pred Bogom čisti, ne bi ga mrcvarila kuga. Ni polna mošnja vsa posvetna dobrota, dušica moja, obvaruj nas Bog in Mati božja. Ni dobro preveč se povzdigovati, ker je star pregovor: Kdor se sam povišuje, tega Bog poniža.«

»Ej, čujte, čujte!« nasmehne se plečat mladeč, »joj, joj, kako smrdi Jaga po kadilu, kakor da se je posvetila že tukaj na zemlji. Pri moji veri, človek bi skoraj mislil, da je utekla s kakega oltarja. Drago bi vas človek plačal, ali čujte, botrce,« pravi mladenič, obrnivši se k staremu kmetu, »sedaj mi je šinilo nekaj v glavo. Če ni Jaga pogledala s hudim očesom Martinove krave, če ne gre za uroke? Ta Jaga na ta način zdravi vsakega mačka po vasi in zna čarati!«

»O, da bi se ne bil nikoli rodil! Ti bedak. Kaj zabadaš svoj nečisti jezik med starejše, ko pa ti še kaplja mleko po bradi. Zvončkali bi tolarji po moji torbici, da bi znala zdraviti takim bedakom pamet kakor je tvoja. Misliš, da sem jaz čarovnica?«

»Pri moji veri, ste, ste botra Jaga,« plane mlado dekle, kimajoč z glavo, »teta mi je rekla naj se varujem vašega oka, kogar vi pogledate, tega trese mrzlica.«

Jaga je hotela izsuti cele litanije psovka na dekleta, a pojavili sta se pravkar dve kočiji na cesti, na kozlu ene starešina Janko, na kozlu druge pandur.

»Gospoda prihaja! Komišija je tu!« šepče narod, »sedaj bomo videli, če je to pravi groš ali ne.«

In res. Gospoda se poda v Martinovo hišo, a pandur se postavi pred vrata, da odganja narod, kateri se je drenjal radovedno pred vhodom, a med množico se zaplete pisar, da sliši kaj pravi.

Ljudje so čakali in čakali, a gospoda se ne vrne. Mrmrali so, prerokovali, brbljali — ali vsi so bili v strahu, ker kuga ni šala. Ničesar ni bilo videti in ne slišati, samo enkrat se je pokazal na vratih starešina Janko, pokimal velevažno z glavo, mahnil z roko in rekel: »Gospodje raztelesujejo krave!« in zopet se je vrnil v hišo. Čez eno uro se pokaže tudi gospoda. Vsa množica zazija, kaj da bo. Tedaj pa se postavi eden od mestnih gospodov pred narod in reče:

»Nič ni, dobri ljudje! Samo mirno se vrnite na svoje domove. Kak hudobnež je uničil živino Martinu, in škoda je je. Ako je ta grešnik med vami, naj nikar ne misli, da se bo mirno izmuznil. Sodišče bo že dognalo, čigava je bila ta hudobna roka. Zbogom, dragi Martin, zbogom!« se poslovili mestni gospod prožeč roko Martinu, ki je bil spremil mestno gospodo žalostnega obraza do vrat.

In odpeljala se je gospoda v hitrih kočijah, narod se je začel razhajati, kimaje z glavo in neverujoč gospodom, ker s kakim čudežem bi se bil mogel hudobnež potegniti skozi zaklenjena vrata.

Ali mestna gospoda je zopet prav govorila. Vsa-ko živinčje je bilo razteleseno, a niti na enem ni bilo niti znaka kuge, želodec zdrav, kri zastrupljena, strnjena, in ko so natančneje preiskali, se je pokazalo, da je bilo vsako živinčje zabodeno z ostrino v živo meso, in resnično so našli v hlevu veliko krvavo šilo. To je torej morala storiti človeška roka, na kak način, tega ni vedela niti sama gospoda. Hlev je bil zgrajen iz močnih hrastovih brun, nikjer ni bilo kake razpoke, a okna so varovale debele lesene rešetke, skozi katere bi se ne mogel potegniti niti maček. Šilo so odnesli gospodje s seboj, pa tudi steklenico krvi, in so rekli Martinu, da bodo prišli drugi gospodje od sodnije.

Janko je pripovedoval te čudne novice po vsej vasi in ljudje so ga poslušali v krčmi pozno v noč, dokler se ni začel starešini zapletati jezik, nekaj od silnega napora, nekaj od vina. Poslušal ga je i pisar Mikica, ali bolj pozorno nego drugi; ni čudno, Mikica je oni večer malo, zelo malo pil, a ko se je dobro stemnilo, se izmuza pisar neopaženo iz krčme in poda za grmovje ob poljski poti. Nekaj ga je vleklo, nekaj ga je gnalo. Zgodilo se je, kar je hotel, ali ni razumel, kako se je zgodilo. To ga je peklo. Jezilo ga je, ker ni mogla njegova modra glava se podati na sled lopovščini. Pa se je tudi veselil. Ne samo radi tega, ker se je pomaknil bliže svojemu cilju, ampak iz tega vzroka, ker je sovražil vsakega človeka, kateri kaj ima, a Martina je še tem bolj mrzil, ker je posedal več nego vsi drugi. Tako blodeč in premišljajoč pride na križpot pod razpelo. Hotel je poiskati, opomniti cigane. Počasi se je vlekel med vrbovjem dalje, dokler ne pride do grma v bližini ciganskega šotora. Mesečine ni bilo, povsod je strašila temna noč, ali Mikica ne sme stopiti iz grma, ampak je trikrat zažvižgal. Kmalu se je približal od šotora človek in pogleda v grm.

(Dalje sledi)

Bitka med divjimi gosmi

Ogorčeno zračno bitko med divjimi gosmi so opazovali v bližini Geislinga v bavarskem delu Dunava. V zimskih mesecih so se bile v močvirni nižini naselile mnoge divje gosi, ki so letale vsak večer v velikih jatah nad trgi in vasm. Nekega dne je priletel nov trop, nakar so se jate »domačinke« kakor na povelje dvignile v zrak in napadle »pritepenke«. Ogorčena bitka je trajala kakšne pol ure. Nešteta izpuljena peresa so padala na tla, cepale pa so tudi mnoge izčrpane in ubite bojavnice. Zmagale so na zadnje vendarle pritepenke in prejšnje naseljenke so se morale v neredu umakniti.

Vzoren fant

V neki družbi so govorili o današnji mladini, ki ni za nobeno rabo. Med razgovorom se je oglasil premeteni Matic in dejal:

»A jaz imam nečaka, ki ne kadi, ne pije, ne kvarta in vsak večer gre že ob osmih ali ob devetih spat.«

»Slišite,« mu je odvrnil neki član družbe, »ta vaš nečak je vzoren mladenič.«

»To si mislim,« je odvrnil Matic. »Saj je tudi dobil v Lepoglavi do smrti preskrbo.«

MALA OZNANILA

Cenik malim oglasom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane Din 1.—. (Prekljici, Poslano, Izjave pa Din 2.— za besedo.) Davek se zaračunava posebej do velikosti 20 cm² Din 1.—, do velikosti 50 cm² Din 2.50.— Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati upravo lista prijave, doplača še Din 5.—. — Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamko za Din 2.—, sicer se ne odgovarja.

SLUŽBE:

Majerja ali oferja, 2 moška, 1 žensko za živino in poljedelstvo sprejme Ivan Posch, Rošpoh pri Kamnici-Maribor. 1630

Gospodinja v župnišče se išče. Ponudbe na upravnštvo pod št. 1634.

Pridno kmečko dekle, staro 28 let, išče pošteno službo, kjer bi se naučila kuhanja. Naslov v upravi. 1637

Čevlarskega pomočnika sprejemem takoj. Stanovanje in hrana v hiši. Ban Ivan, čevlarski mojster, Sromlje pri Brežicah. 1633

Majer, oženjen, marljiv in trezen, ki bi opravljal tudi poljska dela s konji, dobi službo takoj na večjem posestvu v Savinjski dolini. Prednost imajo taki z več družinskimi delovnimi močmi. Ponudbe pod »Izurjen« na upravo lista. 1635

Sodarske pomočnike sprejme pri dobri plači in vsej oskrbi Franc Repič, sodar, Ljubljana, Trnovo. Nastop takoj. 1639

LOKALI IN STANOVANJA:

Stanovanje, pripravno za krojača ali šiviljo, za 200 din. Do 15. brezplačno, v novi stavbi, takoj ali pozneje. Maribor-Pobrežje, Tržaška 4. 1641

POSESTVA:

Prodam lepo srednje posestvo. Poslopje zidano in z opeko krito. Sadovnjak, njive, travniki, vinograd, gozd, vse skupaj oddaljeno 20 minut od cerkve. Zg. Porčič št. 51, Sv. Trojica v Slov. goricah. 1631

Prodam gostilno z mesarijo, 3 orale zemljišča v prometnem kraju. A. Gamser, Zg. Sv. Kungota. 1642

RAZNO:

Linolej, kartolej, voščeno platno, avto-platno, gumi-platno dobavlja najceneje »Obnova«, F. Novak, Jurčičeva 6 in Glavni trg 1. 1543

Nogavice vseh vrst; oblačila moška, ženska, otroška; najnovejše, najcenejše v trgovini — pletilnici »MARA«, Pongračič, Celje, Slomškov trg 1 (poleg cerkve). 1533

Prodam škope. Zg. Senarska 15, Sv. Trojica v Slov. goricah. 1632

Prodam 7 let staro rodovniško kravo marijadvorske pasme s 5 letno mlečno kontrolo. Od srede marca je breja. Potokar, Šmartno, Velenje. 1640

Viničarska pogodba

po novi uredbi in s sodelovanjem Vinarškega društva je izšla. Dobi se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in Ptuj.

Izkoristite ugodno priliko!

nepremočljivi VOLNENI hubertusi v vseh barvah din 275.—
zimske suknje (štucer), popolnoma vatirane din 225.—
zimske suknje iste s kožuho din 250.—
Fantovske obleke od 60.— din naprej, vsakovrstne moške obleke, hlače, perilo, pletene jopice, moške puloverje, vsakovrstno manufakturno blago po zelo znižanih cenah, flanel-odeje, dalje klot-odeje z zajamčeno belo vato po 100.— din, moške in ženske nogavice od 5.— din naprej, moške in ženske predpasnike po 12.— din —
dobite v modni in konfekcijski trgovini 1344

JURIJ KOKOL
Maribor, Glavni trg 24
nasproti glavne avtobusne postaje

RAZNO:

**Pojasnila, nasvete v hranilničnih zadevah in položnice za varno nalaganje
denarja po pošti dobite brezplačno pri ravnateljstvu. 1526**

Stare cene!

Vsled velikanske zaloge zimskega blaga prodajam vse zimsko blago po starih, nizkih cenah: sukno, hlače, barhente, zimsko perilo, jopice. Hubertus-plašče za dečke od 165 din naprej. Hubertus-plašče za velike od 240 din naprej. Prešite odeje iz lastne tovarne najceneje! Vabljeni vsi! Tudi od daleč se Vam izplača, ker se res poceni prodaja. 1588

Franc Dobovičnik, Celje, Gosposka ul. 15.

Poročne prstane, ure, zlatnine

v veliki izbiri in najceneje

Budilke 39 din naprej, žepne ure 45 din naprej pri urarju

M. ILGER-JEV SIN
Maribor, Gosposka ul. 15

Zahtevajte brezplačni cenik.

Moško in žensko perilo

volno, razna ročna dela, DMC, jopce in puloverje, šiviljske in krojaške potreščine nudi zelo ugodno modna trgovina 1378

MIRKO BREČKO

Maribor, Aleksandrova c. 23.

Hranilnica Dravske banovine Maribor**Centrala: Maribor**

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Razglednice vseh vrst

tudi za trgovce, po engros-cenah

v Tiskarni sv. Cirila — Maribor, Ptuj

Pred likvidacijo jako znižane cene. Damski in pele-plašči že od 250 din naprej itd. Trgovcem velik popust nudi 1482

TRPINOV BAZAR

MARIBOR, VETRINJSKA št. 15.

V S A K P R E V D A R E N S L O V E N S K I G O S P O D A R

Z A V A R U J E

S E B E, S V O J C E I N S V O J E I M E T J E L E P R I

V Z A J E M N I Z A V A R O V A L N I C I V L J U B L J A N I

PODRUŽNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice.

GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

K R A J E V N I Z A S T O P N I K I V V S A K I F A R I !

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici

Gosposka ulica 23

v Mariboru

Ulica 10. oktobra

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog Din 53,000.000.—.